

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ ANABİLİM DALI

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ'NDE ÖĞRENİM
GÖREN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN SOSYAL
DESTEK VE YALNIZLIK DÜZEYLERİ İLE KAYGI
DURUMLARININ BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Roghayyeh MALEKİ SANİ MALEKİ

Samsun

HAZİRAN - 2017

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ ANABİLİM DALI

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ'NDE ÖĞRENİM
GÖREN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN SOSYAL
DESTEK VE YALNIZLIK DÜZEYLERİ İLE KAYGI
DURUMLARININ BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Roghayyeh MALEKİ SANİ MALEKİ

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Birsen ALTAY

Samsun

HAZİRAN - 2017

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Roghayyeh MALEKİSANİMALEKİ tarafından Yrd. Doç. Dr. Birsen ALTAY Danışmanlığında hazırlanan 'Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Destek Ve Yalnızlık Düzeyleri İle Kaygı Durumlarının Belirlenmesi' başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından 11/07/2017 tarihinde yapılan sınav ile Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof.Dr.İlknur AYDIN AVCI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Üye: Doç.Dr. Huriye Demet CABAR, Sinop Üniversitesi

Üye : Yrd.Doç.Dr. Birsen ALTAY, Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Danışman)

ONAY:

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

.... / /

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü
Prof. Dr. Ahmet UZUN

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitimim süresince bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım tez çalışmamın planlanması ve yürütülmesinde her türlü yardım ve desteklerini esirgemeyen tez danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Birsen ALTAY'a,

Çalışmamın istatistiksel analizlerinin yapılmasındaki yardımlarından dolayı Sayın Doç.Dr. Kamil ALAKUŐ'a,

Çalışmamı Fakültelerde yürütmeme izin veren OnkokuZ Mayıs Üniversitesi Rektörlüğüne,

Çalışmam boyunca yardım ve desteklerini esirgemeyen, Yüksek Lisans öğrencisi Hafsa Kübra IŐIK ve bu günlere gelmemde en büyük payı olan, beni yetiştiren, hayatım boyunca desteklerini, anlayışlarını, emeklerini ve sevgilerini esirgemeyen aileme sonsuz teşekkür ederim.

Rohayyeh MALEKİ SANİ MALEKİ

Samsun-2017

ÖZET

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ'NDE ÖĞRENİM GÖREN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN SOSYAL DESTEK VE YALNIZLIK DÜZEYLERİ İLE KAYGI DURUMLARININ BELİRLENMESİ

Amaç: Bu çalışma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Bu araştırma Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Ağustos 2015-Ocak 2016 tarihleri arasında okuyan yabancı öğrencilerle yapılmıştır. Örneklemi olasılıksız örneklem yöntemine göre her fakülteden çalışmaya katılmaya gönüllü olan 190 öğrenci oluşturmuştur. Veriler sosyodemografik özellikleri inceleyen anket soruları çok boyutlu algılanan sosyal destek, yalnızlık ve kaygı ölçekleri kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 16 paket programı kullanılmış Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, Pearson Ki-Kare, Tek Faktör Varyans Analizi (ANOVA), t-testi ve korelasyon uygulanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %43,2'si kız, %56,8'i erkek olup, %90,5'inin bekâr olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği toplam puan ortalaması (30.57±14.88), Yalnızlık toplam puan ortalamaları (50.77±6.89) ve Sürekli Kaygı toplam puan ortalaması (45.38±7.98) orta olarak belirlenmiştir. Devlet yurdunda kalan öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık ölçek puanı diğer gruplara göre yüksek bulunmuştur (p<0,005). Eğitimden memnun olmadığını bildiren yabancı uyruklu öğrencilerin yalnızlık ölçeği puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur (p<0,005). Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği toplam puan ortalaması ile UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Sürekli Kaygı Ölçeği toplam puan ortalaması arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek puanları arttıkça yalnızlık puanları azalmakta ve sürekli kaygı durumları artmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kaygı durumu, Sosyal destek, Yabancı uyruklu öğrenci, Yalnızlık.

Roghayyeh MALEKİ SANİ MALEKİ, Yüksek Lisans Tezi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi – Samsun, Haziran-2017

ABSTRACT

THE DETERMINATION OF SOCIAL SUPPORT AND LIVESTOCK LEVELS OF FOREIGN STUDENTS WHO HAVE STUDIED IN ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY

Objective: This study aims to state foreign students' who study in Ondokuz Mayıs University anxiety situation about their social support and loneliness levels.

Materials and Methods: The foreign students who studied between August 2015 and January 2016 in Ondokuz Mayıs University were the main focus of this study. According to improbable sampling method, there were 190 students from every faculty. The data was collected by using multi-dimensional perceived social support, loneliness and anxiety scale which also analyses the sociodemographic features with the surver questions. SPSS 16 program was used to evaluate the data. Descriptive statistics, Pearson chi-square, Sole factor Analysis of Variance, t-test and correlation was used to analyze the data.

Results: %43,2 of the students were female, while %56,8 of them were male; and %90,5 of all the students were single. Students' Perceived Social Support Scale was determined as total point average (30.57 ± 14.88), loneliness point average (50.77 ± 6.89) and Constant anxiety point average (45.38 ± 7.98). The scale of social support and loneliness of the students who stay at dormitory was higher than the other groups ($p < 0,005$). Loneliness scale point average of the foreign students who dissatisfies the education was higher as it is found out ($p < 0,005$). And it is confirmed that there is a positive, medium level and meaningful relationship between multi-dimensional perceived social support scale point average and UCLA Loneliness Scale and Constant Anxiety Scale point average.

Conclusion: While social support points of foreign students go higher, their loneliness points go lower and their constant anxiety situation goes higher. It is important those students are supported by their friends and teachers.

Keywords: Loneliness level, Social support, State of anxiety, Foreign nationals.

Roghayyeh MALEKİ SANİ MALEKİ, Master Thesis
Ondokuz Mayıs University – Samsun, June-2017

SİMGELER ve KISALTMALAR

ÖSYM	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
YÖK	Yüksek Öğretim Kurulu
YÖS	Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development. (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
TÖMER	Türkçe Öğrenim ve Araştırma Merkezi.
YTB	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
KAM	Kalkınma Bakanlığı Kalkınma Araştırmaları Merkezi
SETA	Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı
EEİK	Eğitim Ekonomisi İş Konseyi
YURTKUR	Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
ASDÖ	Algılanan Sosyal Destek Ölçeği
MSPSS	Multidimensional Scale of Perceived Social Support
UCLA	University of California, Los Angeles
STAI-T	Sürekli Kaygı Alt Ölçeği
STAI-S	Durumluluk Kaygı Alt Ölçeği

İÇİNDEKİLER

ÖZET	v
ABSTRACT	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
İÇİNDEKİLER	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problemin Tanımı ve Önemi	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Soruları	4
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Uluslararası Öğrenci Tanımı	5
2.2. Küresel Gelişmeler ve Uluslararası Eğilimler	5
2.3. Türkiye'nin Durumu	7
2.4. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek	10
2.5. Yalnızlık	14
2.6. Kaygı.....	19
2.7. Sürekli Kaygı	21
3. MATERYAL VE METOD	22
3.1. Araştırmanın Şekli	22
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman	22
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	23
3.3.1. Araştırmanın Evreni.....	23
3.3.2. Araştırmanın Örneklemi	23
3.4. Araştırmanın Değişkenleri	23
3.4.1. Bağımlı Değişkenler	23
3.4.2. Bağımsız Değişkenler	23
3.5. Verilerin Toplanması	24
3.5.1. Kişisel Bilgi Formu.....	24
3.5.2. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	24
3.5.3. UCLA Yalnızlık Ölçeği	25

3.5.4. Sürekli Kaygı Ölçeği.....	26
3.6. Verilerin Değerlendirilmesi	27
3.7. Araştırmanın Etik Yönü	27
3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları	28
4. BULGULAR	29
5. TARTIŞMA	40
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	48
6.1. Sonuçlar	48
6.2. Öneriler	49
7. KAYNAKLAR	50
8. EKLER	55
9. EK-1	55
10. EK-2 (ÖZGEÇMİŞ)	59
11. EK-3 (ETİK KURULU ONAYI)	60

1. GİRİŞ

1.1. Problemin Tanımı ve Önemi

Dünya’da gelişen teknoloji ile beraber, bilimin ilerleyişi ve daha birçok görülen hızlı değişimler, birçok alanda görüldüğü gibi yükseköğretim alanında da meydana gelmiştir. Artan küreselleşmenin verdiği olanaklar ve seyahat kolaylığı, nüfus artışı ve bunun getirliği, üretim ilişkilerinin değişmesi ülkeler arasında işbirliğinin artması, bireylerin kişilerin kendi ülkelerinin dışında farklı bir ülkede, eğitim almak amacıyla verilen imkanlara ulaşma, yararlanma gibi pek çok neden uluslararası öğrenci hareketliliğini sebep olmuştur.

Uluslararası öğrenci hareketliliğinin büyük bir kısmı gelişmekte olan ülkelere, gelişmiş ülkelere doğru olduğu söylenebilir (Kumar, 2008). Öğrencilerin daha iyi eğitim görebilmek ve ülkelerin fırsatlarından yararlanabilmek için gelişmekte olan ülkeleri tercih ettikleri belirlenmiştir.

Yükseköğretim sistemindeki gelişmeler ve bunun yanı sıra Türkiye’ nin uluslararası özellikle eğitim alandaki tanınırlığının ve etkisinin giderek yükselmesiyle birlikte uluslararası öğrenciler için daha tercih edilir olmuştur. Türkiye’de yükseköğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı 2006 yılı için 16.000 iken, 2013 yılında üç kattan daha fazla artarak 47.000’e, Nisan 2014 verilerine göre ise 55.000’e ulaşmıştır (YÖK, 2014).

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), 2015-2016 eğitim-öğretim yılı yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin yükseköğretim istatistiklerinde, Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısının 87 bin 903 olduğu bildirildi. 2014-2015 yılında 72 bin 178 düzeyinde bulunan öğrenci sayısı, 2015-2016 döneminde 15 bin 725 düzeyinde artmıştır. Bu öğrencilerin 13 bini Türkiye burslusudur. Türkiye’de öğrenim görmek isteyen yabancı uyruklu öğrencilerin çoğunluğu Türkiye ile yakın dil, tarih ve kültür birliği olan ülkelere ya da insan gruplarından (örneğin, Azerbaycan, Türkmenistan, KKTC, İran, Almanya, Yunanistan, Bulgaristan ve Afganistan) gelmektedir.

Uluslararası öğrencilerin tercihlerinde, öğrenim görmek istedikleri ülkeleri seçerken göz önünde bulundukları en önemli faktörün dil ortaklığı olduğu belirlenmiştir. Dil ortaklığı dışında, tarihi, kültürel, coğrafi ortaklık ve ülkelere duydukları sempati veya yakınlık hissi uluslararası öğrencilerin tercihlerini olumlu yönde etkileyen diğer faktörler arasındadır (YÖK, 2014).

Akademik ve sosyal alanlarda ve yaşamda üniversitelerin uluslararası öğrencilerine bakış ve görüş değişmiştir. Literatürde “uluslararası öğrenci” yerine “yabancı öğrenci” kullanımı, “yabancı” kelimesinin taşıdığı “öteki, diğeri” anlamlarıyla Uluslararası öğrencilerin ötekileştirilmesine neden olmakta ve bu durum sosyal bağlamda öğrencilerin uyum sürecini etkilemektedir (Özkan ve Güvendir, 2015).

Son zamanlarda farklı amaçlar doğrultusunda insanlar yurtdışına gitmektedirler. Öğrenim amacıyla kendi doğup büyüdüğü ülkeden başka ülkelere giden öğrenciler, gittikleri ülkelerde yabancı uyruklu öğrenciler olarak sadece öğrenimle ilgili değil, bunun dışında birçok sorunlarla karşılaşmaktadır. Yabancı uyruklu öğrencilerin öğrenim için bir süreliğine ya da kalıcı olarak gittikleri ülkede farklı coğrafi, toplumsal, sosyal, kültürel ve psikolojik koşullar ile karşılaşmaları, çok farklı çeşitlilikte sorunlar yaşamalarını kaçınılmaz kılmaktadır (Sungur ve ark,2016).

Uluslararası öğrencilerle yapılan araştırmalarda odak nokta, yabancı ortamdaki öğrencilerin yerli halkla ilgili tutumları olmuştur (Annaberdiyev, 2006). Mori (2000) ve Sandhu (1995) çalışmalarında bireylerin kendi evlerinden uzakta olmanın ve yabancı bir kültür ortamına girilmesinin öğrenciler için bir stress kaynağı olduğunu ifade ederken, Berry (1997) çalışmasında bu durumu “kültürlenme stresi” olarak tanımlamıştır.

Öğrenciler eğitim için geldikleri kendilerine yabancı olan toplumda yaşamak durumunda kaldıklarında en sıklıkla o toplumun dilini anlamama ve kültürüne ayak uyduramama sorunu yaşayabilmektedirler (Özçetin, 2013).

Özçetin (2013) çalışmasında, yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları sorunları sırasıyla belirtmiş, dil sorunu %21,7 ile ikinci sırada ve kültürel farklılıklar sorunu %17,2 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Ercan (2001) benzer çalışmasında, yabancı öğrencilerin gelecek kaygısı aile özlemi, sağlık hizmetleri ile ilgili sorunlar, psikolojik sorunlar ve arkadaş edinme gibi konularda sorunlar yaşadığını belirlemiştir.

Farklı bir çalışmada Enterieva ve Sezgin (2016), eğitim diline ilişkin sorunları açıklamış ve öğrencilerin en çok karşılaştıkları sorunların arasında dil sorunu olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarının yanı sıra psikolojik sorunlarda yaşadığını da göstermektedir.

Çoğunlukla farklı bir şehre veya farklı bir ülkeye eğitim amaçlı giden kişiler ailesinden uzak kaldığından, en yakın kişi olarak kendine bir arkadaş ortamı arayacaktır. Farklı bir ülkeye veya farklı bir arkadaş grubuna uyum sürecinde bir takım sorunlar yaşayabilir, uyum sağlamada zorlanabilirler. Kişinin bunların üstesinden gelebilecek gücü kendinde bulması, kendine güvenmesi ve destek sistemlerinin bulunması önemlidir.

Yalnızlığın bir çok birey tarafından yaşanabilecek bir durum olduğu ve gidilen topluma yabancı olmayan bir çok bireyin de yalnızlık yaşayabileceği belirtilmiştir. Özellikle yalnızlık yaşayan öğrencilerin daha fazla olumsuzluklarla karşılaşabileceği belirtilmektedir. Farklı bir ülkede olmanın verdiği endişe ve korku, yalnızlığa sebep olmaktadır (Duy, 2003). Bu durumda öğrenciler yeni düzene uyum sağlamakta zorluklar yaşayabilmekte sorunlar yaşandığı takdirde kendini toplumdandan ve çevresinden izole edebilmektedir.

Sosyal yaşamın ayrılmaz bir parçası olan yüksek kaygı ise; insanın hayatını ve psikolojik durumlarını olumsuz yönde etkileyen hatta kabusla dönüştürebilen durum olup, özellikle bireyin sosyal çevresinde ortaya çıkan korku, kaygı olarak değerlendirilir. (Kara ve Acet, 2012). İleri kaygı durumlarında ise kişi soyut düşünebilme kabiliyetini kaybedebilmektedir. Ancak kaygı durumunun olmaması da başarıyı olumsuz derece etkileyebilir. Bu nedenle kaygının olmama durumunun yanı sıra aşırı kaygı hali kişinin başarısını negatif yönde etkilediği düşünülmektedir (Okur ve ark., 2011).

Yaşamın her döneminde olabilen kaygı; üniversite dönemlerinde daha yoğun olarak gözlenmektedir.

Üniversite öğrencileri, yaşları itibarıyla ve meslek kariyerlerine ilk adımı atmaları nedeniyle yaşamlarının en önemli dönemi içindedirler. Bu dönemde, gençlerin diğer yaş gruplarına göre daha fazla kaygı yaşadıkları ya da yaşayabilecekleri belirtilmiştir (Bozkurt, 2004).

Bozkurt (2004), çalışmasında üniversite öğrencileri üzerinde çeşitli değişkenler açısından depresyon ve kaygı düzeylerini incelediği araştırmasında cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, anne-baba tutumu ve başarı durumlarını algılama, okunan bölüm değişkenlerinin kaygı düzeyi üzerinde etkili olduğunu saptamıştır.

Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, yalnızlık düzeyleri ve kaygı durumlarının belirlenmesi ile ilgili araştırma sınırlıdır. Bu nedenle, bu çalışma yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören farklı fakültelerdeki yabancı uyruklu öğrencilerin Sosyal Destek ve Yalnızlık düzeyleri ile Kaygı durumlarının belirlenmesini amaçlamaktadır.

1.3. Araştırmanın Soruları

- Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilerin, sosyo-demografik özellikleri nelerdir?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin, Sosyal Destek düzeyleri nasıldır?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin, Yalnızlık düzeyleri nasıldır?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin, Kaygı durumları nasıldır?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin, sosyo-demografik özellikleri ile Sosyal Destek, Yalnızlık düzeyleri ve Kaygı durumları arasında her hangi bir ilişki varmı?
- Yabancı Uyruklu öğrencilerin Sosyal Destek, Yalnızlık Düzeyi ve Sürekli Kaygı durumları arasında bir ilişki varmı?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Uluslararası Öğrenci Tanımı

Uluslararası öğrenciler öğrenim sürelerinin tamamında ya da birkaç yılında farklı ülkelerde öğrenim görürler. Erasmus ve Mevlana gibi değişim programları ya da üniversitelerin yurt dışındaki diğer üniversiteler ile imzaladıkları ikili değişim programları ile uluslararası öğrenci değişim programına katılmaktadırlar. “Yabancı öğrenciler tanımı” farklı ülke ve kuruluşlar tarafından farklı biçimde tanımlanabilmektedir (KAM, 2014).

Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) (OECD) uluslararası öğrenci ile yabancı öğrenciyi farklı tanımlamaktadır. Uluslararası öğrenci, eğitim almak- öğrenim görmek amacıyla ülkesinden farklı bir ülkeye giden öğrenciler olarak tanımlarken, yabancı öğrenci ise yabancı bir ülkede tercih ettiği eğitimini alan ve eğitimini aldığı ülkede uzun süreli yerleşim iznine sahip kişi olarak tanımlanmaktadır.

Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) (OECD)’ nin (2013) tanımına göre de uluslararası öğrenci, vize ya da gerekli özel izinler çerçevesinde kendi ülkesinin dışında başka bir ülkede yetki verilmiş ve yetkisine resmi tanınırlıklık getirilen bir kurumda veya kuruluşta belli bir öğrenim programına katılma hakkı verilen kişidir.

United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO) ise uluslararası öğrenci için; “eğitim almak suretiyle ülke sınırlarının dışında, farklı uyruklu veya uyruğunun dışında bir ülkede öğrenci olarak kayıtlı kişi” belirtilmiştir (KAM, 2014).

2.2. Küresel Gelişmeler ve Uluslararası Eğilimler

Dünya’da 1990’lı yıllardan bu yana meydana gelen globalleşme yani ekonomik, politik, siyasal, sosyal ve çevresel olarak ortaya çıkan hızlı değişim ve gelişmeler, farklı alanlarda görüldüğü gibi eğitim alanında özellikle yükseköğretimde de bu değişim ve gelişmeler ortaya çıkmıştır. Bu anlamda gelişmiş ülkelerin kalifiye insan gücüne duyduğu ihtiyaç, gelişmekte olan ülkelerin ise daha nitelikli, daha iyi bir eğitim alma gereksinimleri uluslararası öğrenci hareketliliği büyük ölçüde artmıştır (KAM, 2015).

Ülkeler arası eğitim alma fırsatı yaygınlaşmaktadır. Öğrencilerin hangi ülkede eğitim almak istedikleri, kendi ülkesi dışında eğitim almanın prestiji, ülkesine göre daha kaliteli eğitim alma fırsatı ve gelişmiş büyük üniversitelerden mezun olma, farklı kültürlerden, ülkelerin kendilerine kazandırılacak eğitim-öğretim müfredatındaki tecrübelerinden faydalanma arzuları gibi durumlar etkilidir (Enterieva ve Sezgin, 2016).

Ayrıca Enterieva ve Sezgin (2016) çalışmalarında, yabancı uyruklu öğrencilerin beklentilerinin karşılanmaması durumunda üniversiteden ayrılmalarının söz konusu olduğunu belirtmişlerdir. Genel olarak, Uluslararası öğrencilerin, eğitim-öğrenim görmek istedikleri ülkelerin yükseköğretiminden bekledikleri, kaliteli bir eğitim almak, meslek sahibi olmak ve ülkelerine geri dönmektir. Bunların dışında yükseköğretim kurumundan beklenenler statü kazanma, kendine güven duygusu, aile ve toplum tarafından örnek gösterilme, rehber kişi olma, uluslararası öğrencilerin genel olarak ülkelerinden farklı bir ülkeye gelmelerine sebep olan iş bulma imkânlarından yararlanma ve ekonomik nedenler şeklinde beklentileri vardır (Enterieva ve Sezgin, 2016).

Üniversiteler son yıllarda global ekonomik pazardaki yeri, “oyun alanı” ve “oyuncu” kişiler durumuna gelmiştir (De Wit, 2002). Bu üniversiteler sosyal politikanın bir parçası olması gerekirken, ekonomik politikanın bir parçası olmuştur (Currie ve ark, 2003).

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) verilerine göre, Türkiye 2000’li yıllardan itibaren uluslararası öğrencilerin tercih ettiği ilk 20 ülke arasındayken, öğrenci sayısında yüksek bir artış yaşanmış ancak buna rağmen 2012 yıllarındaki verilere göre, en fazla öğrenci çeken ilk 20 ülke arasında, Türkiye ne yazık ki tabloda yerini alamamıştır (KAM, 2014).

2012 yılı itibarıyla küresel düzeyde uluslararası öğrenci sayısının 4,5 milyon olduğu ve 2020 yılında hedeflenen uluslararası öğrenci sayısının ise 8 milyon olması beklenmektedir. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) 2012 verilerine göre uluslararası öğrencilerin yüzde 16,4’ü eğitim için ABD’yi, yüzde 12,6’sı İngiltere’yi, yüzde 6,4’ü Almanya’yı, yüzde 6’sı Fransa’yı ve yüzde 5,5’i Avustralya’yı tercih etmiştir. Türkiye’yi tercih edenlerin oranı ise yüzde 0,9’dur (KAM, 2014). Bu yüzdelerinin değişmesini etkileyen faktörlerin arasında, eğitim almak için yurt dışına gitmeyi gerektirecek sebepler ve ülkeleri tercih etmelerini belirleyen etkenler yer almaktadır. Ülkelerin öğrenci çekmesinde ve öğrencilerin artırılmasını etkileyen

faktörlerin arasında, verilen eğitimin dili, üniversitelerin öğrenim ücretleri, üniversitede uygulanan programların nitelik durumu, öğrenim görülen ülkedeki okudukları bölümlere ait iş olanakları ve göçmenler üzerine uygulanan politikalar etkilemektedir. Ayrıca ülke ile olan ticari, kültürel tarihi ve coğrafi bağlantılar gibi faktörlerin önemli rol oynadığı düşünülmektedir.

2.3. Türkiye'nin Durumu

Türkiye, son yıllarda yükseköğretimde büyük bir gelişmeye tanık olmaktadır. Yükseköğretime erişim kapasitesi ve yükseköğretimde okullaşma oranında sıçrama yaşamış ve bu artışın devam edeceği de görülmektedir.

Bu gelişmelere birlikte yükseköğretim sisteminin uluslararasılaşma boyutunun da ihmal edilmemesi, sağlıklı büyümesi açısından son derece önemlidir. Yükseköğretimde uluslararasılaşmanın en önemli sembollerinden birisi olarak kabul edilen uluslararası öğrenciler açısından Türk yükseköğretim sisteminin nerede olduğunun tespiti, aynı zamanda yukarıda değinilen gelişmelerden ne kadar faydalanılabildiğinin de bir tespitini sağlayacaktır.

Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları (SETA) Vakfı tarafından yayımlanan Küresel Eğilimler Işığında Türkiye'de Uluslararası Öğrenciler başlıklı araştırma raporu (Özoğlu, Gür& Coşkun, 2012), bu alanda ülkemizdeki uluslararası öğrencilerin mevcut durumları, sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri hakkında tespitlerde bulunmaktadır.

Uluslararası öğrenciler Türkiye'yi tercih ederken; eğitim kalitesini, eğitim ve yaşam maliyetini, burs imkânlarını, Türkiye'nin kültürel, dinî veya etnik yapısı ile kendi ülkelerindeki Türk okullarında çalışan yetkililerin tavsiyeleri gibi etkenleri göz önünde bulundurarak tercih yaptıkları tespit edilmiştir.

Uluslararası öğrencilerin genel olarak Türkiye'den memnun oldukları tespit edilmiştir. Ancak, bazı öğrenciler sosyal hayatta bir takım sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir. Bu sorunların başlıcaları: kültürel farklılıktan kaynaklanan sorunlar, maddi sorunlar, konaklama, dile bağlı sorunlar, sağlık sigortasıdır.

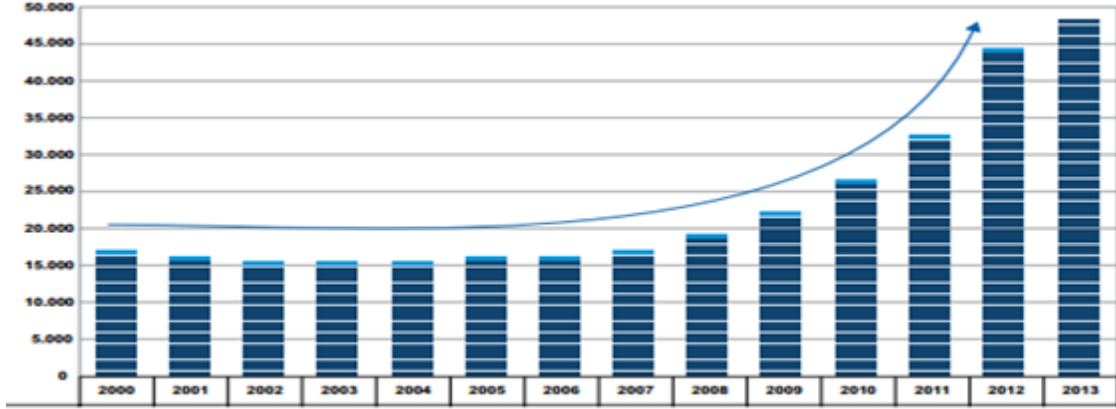
Üniversitelerin uluslararası ofisleri genellikle Erasmus Programı kapsamında faaliyet göstermektedir fakat tam zamanlı olarak gelen uluslararası öğrencilere hitap edememektedir (Özoğlu ve arkadaşları., 2012).

Türkiye' nin son yıllarda global düzeylerde etkinliği artmakta, uluslararası sorunların saptanmasında ve çözümünde ise etkili yollar izlenmektedir. Bu durum Türkiye' nin uluslararası bilinirliğinin ve etkisinin artmasında çok önemli bir etkidir. Yükseköğretim bünyesinde uluslararasılaşmanın stratejik olarak hedef alınmasıyla, artan üniversitelerin sayısı ve özellikle vakıf üniversitelerinin uluslararası hareketliliğin oyuncusu olan uluslararası öğrenciler ile ilgili çalışmalarını sistematik hale getirme çabaları konunun daha fazla gündemde olması yabancı uyruklu öğrencilere önem verildiğini göstermektedir (KAM, 2015).

Türkiye'de yükseköğretiminin uluslararasılaşma bakımından önemli adımlar atılmıştır. Bunlardan en önemlisi, Yükseköğretim Kurulu'nun 2010 yılında zorunlu tuttuğu Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı'nı (YÖS) kaldırılmasıdır. Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı (YÖS) kaldırılmasının ardından yerine uluslararası öğrencilerin kabulüne ilişkin usul ve şartlarda esneklik getirilmiştir (Şimşek ve Bakır, 2016). Atılan bu yeni adımlar sayesinde uluslararası öğrencilerin ülke seçimlerinin daha kolay olmasını sağlayacaktır. Uluslararası öğrencileri uluslararasılaşma açısından düşünecek olursak; eğitimlerinden sonra buldukları ülkede kalarak üretim ve kalkınma hedeflerinin önemli bir aracı haline gelmekte daha sonra ülkelerine döndüklerinde iki ülke arasında kültür köprüsü vazifesi görmüş olacakları gibi kendi ülkeleri ile öğrenim gördükleri ülke arasında ticari, sosyal ve siyasi alanlarda da bir köprü vazifesi görmektedir.

Son yıllarda yükseköğretimin uluslaştırılması konusunda devletin değişen politikaları ve desteği bu uluslararasılaşma sürecini hızlandırmıştır. Üniversitelerin birçoğunda uluslararası işbirliğine imza atıldı ve Türkiye'nin eğitimde bir cazibe merkezi hâline getirmek için önemli adımlar da atıldı (EEIK, 2012). Bu çalışmalardan biri de Yüksek Öğretim Kurumu'nun ülkemize daha çok uluslararası öğrenci çekmek amacıyla geliştirmiş olduğu "Study in Turkey" adlı projesidir. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK), bu projeye bağlı olarak aynı isimde üç dilde hizmet veren (Türkçe, İngilizce ve Rusça) bir internet sitesi oluşturmuş, <http://www.studyinturkey.gov.tr/> adresi üzerinden uluslararası öğrencilere Türkiye'deki eğitim sistemi, üniversiteler, kabul ve değişim koşulları, finansal bilgiler, dil ve yaşam konularında bilgi sunmaktadır. Böylelikle iletişim çağında uluslararası öğrencilerle doğrudan iletişime geçebilmek amaçlanmıştır (Şimşek ve Bakır, 2016).

Anlaşıldığı üzere eğitim alan öğrenciler salt bireysel açıdan önemi kazanmasına ek olarak ülkelerinin kalkınmasında katkıda bulunduğu görülmektedir. Meseleye eğitim açısından ele aldığımızda Türkiye'nin durumu, Nisan 2014 itibarıyla 81 kentte 184 yükseköğretim kurumunda toplam 5.449.961 öğrenci yükseköğrenim görmektedir.

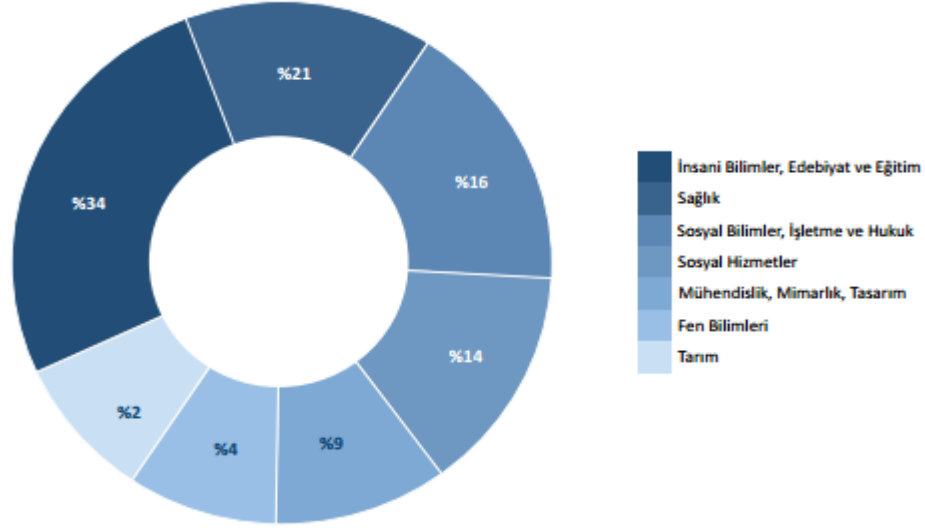
Şekil 1. Türkiye'deki Uluslararası Öğrenci Sayıları

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) istatistiklerine göre 2013-2014 yılları arasında Türkiye'de %80'i devlet üniversitelerinde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin, %20'si vakıf üniversitelerinde kayıtlı olarak bulunmaktadır. Bu uluslararası öğrencilerin yaklaşık yüzde 60'ı İstanbul, İzmir, Ankara, Erzurum, Konya gibi büyük şehirlerdeki üniversitelerde eğitim görmektedir. Ayrıca ülkemizde uluslararası öğrenci sayısı, üniversiteler arasında da büyük farklılık görülmektedir. En çok uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapan üniversitemiz, İstanbul Üniversitesi'dir. Toplam öğrenci sayısına göre uluslararası öğrencilerin yoğunluğu %3,07'dir. Türkiye genelindeki uluslararası öğrenci sayısı içindeki payı ise %7,36'dır (Şimşek ve Bakır, 2016).

Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde ise kendi bünyesinde 1477 uluslararası öğrencisi bulunmaktadır. Toplam öğrenci sayısına göre uluslararası öğrencilerin yoğunluğu %3,05'dir. Türkiye genelindeki uluslararası öğrenci sayısı içindeki payı ise %2,04'dır (YÖK, 2014).

Yabancı uyruklu öğrenciler Türkiye'de belli bölümlerde, alanlarda ve dallarda eğitim görmektedirler ve bazı bölümler daha çok tercih etmektedirler. Bu alanlar ve dallar incelenecek olursa, sosyal bilimler, işletme ve hukuk (%34), insani bilimler, edebiyat ve

eğitim (%21) b6l6mleri takip etmekte iken m6hendislik, mimarlık ve tasarımı b6l6mleri (%16), sağlık (%14) ve son olarak fen bilimleri (%9) Şeklinde sıralanmıŐtır.

Şekil 2. T6rkiye’de Uluslararası 6đrencilerin B6l6m Dağılımı

2.4. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek

Literat6rde sosyal destek, çok çeşitli tanımlara sahip olduğu g6r6lmektedir. Sosyal destek için genel olarak en geniş tanım stresli ve zorlu yaŐantılarının olması durumunda kişiye etrafındaki yakın g6rd6đđ insanlar (eş, aile, arkadaş) tarafından maddi ve manevi olarak destek sağlanmaktadır (Eker ve Arkar, 1995; Sorias, 1988).

Sarason, Levine, Basham ve Sarason (1983) sosyal desteği, kişinin başka kişilerce ne kadar sevildiğine ve saygı duyulduğuna bağlı olduğunu belirtilerek sosyal desteğin bu durumlara bağlı olarak ortaya çıktığını belirtmişlerdir.

Gallagher, Bechman and Cross’a g6re (1983) ise sosyal desteği, kriz durumunda veya bir durum ve duygularının deđiŐikliđi sonucu kişilerin baŐvurduđu o anda baŐvurduđu bir are olarak g6rd6klerini belirtmişlerdir.

Sosyal destek tüm belirtilen tanımlar itibariyle genel anlamda aslında kişide olumsuzlukları ve stres oluşturan durumları azaltabilen, azaltamadığında da uyum yeteneğini kazandıran, olumsuz şartlar karşısında uyumunu kolaylaştıran hizmetlerin kurumlarla veya kişilerce sağlanması denilebilir (Kaner ve Bayraklı, 2009).

Sağlık; sadece hastalık ya da sakatlığın olmayışı değil kişinin fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik halinde olmasıdır. Tanımda belirtilen tanımın sosyal yönden iyilik olması kişiye olan sosyal desteğin sağlanması yoluyla olmaktadır. Sosyal desteği sağlanmasıyla olumsuz yaşam durumlarından, fiziksel ve ruhsal sağlık üzerindeki etkisini azaltmak ve kişinin hayatını stresli hale getiren durumlar olsun ya da olmasın her durumda fiziksel sağlığın sağlanması ve kişinin sosyal olarak kendini pozitif yönde görmesini sağlamaktadır (Cohen ve Wills, 1985; Park ve ark., 2012).

Sosyal desteğin boyutlarına ilişkin literatürde yer alan çeşitli görüş ve açıklamalar yer almaktadır. Literatürde dört ana başlık altında toplanmıştır. Bu dört ana başlık; duygusal destek, bilgi sağlayıcı destek, araçsal destek ve eşlik etme/beraberlik desteğidir. Bu destek türlerini açıklayacak olursak;

1. Duygusal destek; sevilme, anlaşılma, empatik anlayışın iletilmesi.
2. Bilgisel destek; ortaya çıkan bir durumda başvuru kaynakları ya da olası baş etme yöntemlerine ilişkin verilen bilgiler, öneriler.
3. Araçsal destek; maddi gereksinimler, araç-gereç ihtiyacı ve benzeri kaynakların sağlanmasıyla birlikte yine ihtiyaç duyulduğunda yapılması gereken işlerde yardım alma.
4. Eşlik etme/beraberlik desteği ise bireyin boş vakitlerini beraber geçireceği ya da yapacağı işlerde kendine eşlik edecek bireylerin var olduğuna dair algısı olarak tanımlanabilir (Saygın ve Arslan, 2009).

Bir başka destek çeşidi de, kişiye yönelik danışmanlıktır. Sosyal desteği sağlamada danışmanlık hizmetini sağlayacak kişi de hemşiredir. Hemşirenin sosyal destek danışmanlığı sağlamada ilk olarak bireyin karşılaştığı zorlukları bilmesi gerekir. Daha sonra ise kişinin karşılaştığı en önemli zorluğu belirlenip ortaya konulması ve karşılaşılan zorluğa göre sosyal desteğin verileceği türe karar verilmesi gerekir. Kişinin karşılaştığı engellerin belirlenmesi sosyal desteğin etkisinin artırılması açısından önemlidir. Bu sebeple verilen sosyal desteğin yaşanan sorunun gelişmesine etkisinin olup olmadığının ortaya konulması gerekir.

Eğer sosyal destek, karşılaşılan zorluğun veya sorunun gelişmesinde etkili değilse, kişinin karakterinin belirlenmesi ve sosyal desteğin neden yetersiz olduğunun açıklanması gerekir.

Ancak hemşire, sosyal destek hakkındaki aşağıdaki fonksiyonları da bilmelidir:

1. Destekleyici ilişkiler gereksinimi, çeşitli stresörler ve yaşam değişiklikleri ile baş edebilmek ve günlük rollerin gerçekleştirilmesi için gereklidir.
2. Sosyal ağ ilişkilerinin bir özelliği de sosyal desteği almak ve vermektir.
3. Sosyal ağ ilişkileri, özellikle bireyin primer bağları ile her zaman gereklidir.
4. Bir ilişkinin destekleyici olması için sağlıklı olması gerekir.
5. Desteğin tipi ve kalitesi, bireysel özelliklere ve olayın doğasına bağlı gereksinimlerdir.
6. Desteğin tipi ve kalitesi, durum ve bireysel karakteristiklere bağlı değerlendirilmelidir.

Sosyal desteği etkileyen faktörlerin belirlenmesiyle, hemşire sosyal desteği artırmaya yönelik çalışmasıdır. Hemşire tüm bu faktörleri belirlerken ve çözüme başlarken son derece sabırlı, anlayışlı olmalı, empati yapmayı bilmeli ve kişiye güven vermelidir (Ardahan, 2006).

Yeterli sosyal desteğin korunması, geliştirilmesi, sosyal uyumun artırılması ve sosyal izolasyonu azaltarak kişinin yaşam kalitesini yükseltmektedir.

Uyum psikolojik bir kavram olsa da birçok tanımı vardır. Bu tanımlardan bir kaçını açıklayacak olursak;

Uyum; “Kişinin yaşadığı ortam, bulunduğu çevresiyle arasındaki çıkabilecek olumsuz durumların, çatışma ve kavgalarda, kişinin o anda vereceği tepkilerin olumlu olması veya bir denge içinde olmasıdır (Tomanbay, 1999).

Uyumlu bir kişi araştırmayı seven, olumlu veya olumsuz duygularını ifade edebilen ve bunları olağan kabul ederek sorunlarını kabullenen, gerektiğinde yardım istemeyi bilen, kendine güveni olan, sorunlar karşısında problemi çözme becerisi bulunan stresle karşılaştığında ise baş etme mekanizmalarını kullanabilen kişidir (Tutkun, 2006).

Yaşam boyunca canlılar varlıklarını sürdürebilmek için çevreye uyum sağlama çabası içerisindeyler. Uyum dinamik bir süreçtir ve birey çevresinde olan değişikliklere bir takım tepkiler vererek bu süreç sağlanmış olur (Geçtan, 1993).

İnsanın davranışları bulunduğu toplumun özelliklerinden etkilenir. Burada değinilecek konu toplumun kültürü, gelenek ve görenekleri ve içinde bulunduğu toplumun değerlerini benimseyerek toplumun kültürüne uygun davranışlar sergileme ihtiyacı duyarlar. Bununla birlikte toplumla sosyal anlamda etkileşim ve iletişim kurarlar. Kuramadıkları takdirde de uyum sürecinde bozulmalar meydana gelir.

İnsan hayatının önemli dönemlerinden birisi de üniversiteye geçiş dönemidir. Tutkun (2006) çalışmasında, eğitim hayatındaki en önemli süreçlerinden biri olan üniversite dönemindeki öğrencilerini tanımlamıştır. Bu tanımda, üniversitenin çok çeşitli sorunları içinde barındıran bir topluluk ve aynı zamanda heyecanlı, çeşitli sebeplerden ötürü kaygı duyulan ve stresin yoğun bir şekilde yaşandığını belirtmiştir.

Tüm bu durumlar karşısında üniversiteye geçiş dönemi bireyin aynı zamanda yetişkinliğe geçme dönemine denk geldiği göz önüne alınacak olursa, bireyler bu dönemde kimlik karmaşası yaşayabildiği ve bu sebepten ötürü yeni kimlik arayışında olabileceği, kendi değer yargılarına özgü tutumlarındaki boyutta değişikliklerin olabileceği, olumsuz durumlar karşısında belirli bir olgunluğa erişme ihtiyacının yoğun olduğu göz önünde tutulması gerekmektedir.

Her türlü konularda kendini geliştirmesi, sosyal olarak toplumda yer kazanmış olmasıyla insanlar ilişkilerini yürütmeye edindiği bilgilerle, kişisel boyutta ise belirli bir olgunluğa erişip, hedeflenen amaçlara ulaşımında gelişme göstermesi ve bunu başarabilmesidir.

Aynı ülke içerisinde köyden şehire veya şehirden şehire, üniversitede eğitim almak amacıyla yaşadıkları ortamdaki farklı bir ortama geçmeleri, değişen konumla beraber alıştıkları ortamın kültürü, iklimi, hava kirliliği bakımından biyolojik olarak etkilenmeleri, yedikleri yiyeceklerinde farklılık durumunda bile bir uyum sorunu yaşamaktadır. Uluslararası öğrenciler için bu durum daha geniş yelpazededir. Yaşadığı ülkeden farklı bir ülkeye gitmelerinde kişilerce sorunlara, problemlere yol açmayacağı elbette düşünülemez. Toplumların kendilerine özgü bir kültürleri vardır ki alışık olduğu, doğumundan bu yana kültürden edindiği, etkilendiği bir yaşam sürecinde farklı bir kültüre geçmede kişi açısından sorunlara yol açmaktadır. Bunlardan en önemlisi ise uyum problemi (Çöllü ve Öztürk, 2010).

Son yıllarda artan teknoloji, ulaşımdaki kolaylık ve rahatlık seçenekleri, ekonomik olarak da iyileşmeler sonucunda, farklı toplumlardaki ve kültürlerdeki

insanların birbirleriyle olan ilişkilerine de yansımıştır. Ekonomik, sağlık ve eğitim amacıyla bir arayış içinde olmaları insanların farklı ülkelerde yaşamayı tercih etmelerini sağlamıştır. Değişen ve yenilenen bu olanaklar sayesinde uluslararası öğrenci trafiği gelişmiştir (Özçetin, 2013).

Eğitim alanındaki arayış bir hareketliliği doğurmuştur. İşte bu öğrenci hareketlilikleri, alışık olmadığı farklı bir ortama yeni gelmiş olan insanların, uyum sağalamalarıyla beraber kültürleşme ve kişi tarafından farklı algılanan ortama adaptasyon kavramlarını gündeme getirmiştir.

Sosyal destek ile ilgili Türkiye’de var olan ölçüm araçlarına bakıldığında algılanan ve alınan sosyal desteği değerlendirmeyi amaçlayan spesifik ölçekler bulunmaktadır. Çalışmada kullanılan Algılanan Çok Boyutlu Sosyal Destek ölçeği, katılımcı öğrencinin destek sistemlerini belirlemek amacıyla soruları cevaplaması istenmiştir. Uyum ve kültürel farklılık konularına ilişkin bilgilerin sağlanacağı Algılanan Çok Boyutlu Sosyal Destek ölçeği verileri elde edilmiştir.

Algılanan Çok boyutlu Sosyal Destek Ölçeği (Multidimensional Scale of Perceived Social Support-MSPSS), Zimmet ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, üç farklı kaynaktan alınan sosyal desteğin yeterliliğini öznel olarak değerlendirmekte ve toplam 12 maddeden oluşmaktadır (Eker, Arkar ve Yıldız, 2001).

2.5. Yalnızlık

İnsan toplumsal bir varlıktır. Doğası gereği insan tek başına yaşayamayamaz. Toplumsal bir varlık olmanın getirdiği durumla beraber içinde bulunduğu ortamdaki diğer bireylerle ilişkiler kurar. Diğer bireylerle iletişim kurması da oldukça önemlidir. Zaman zaman kurulan bu ilişkiler sorunlarla karşımıza çıkabilir ve kişi edindiği olumsuz ilişkiler sonucunda kendini toplumdan izole edebilir. Bu durum sonucunda birey sosyal ilişkiler kurmada zorluk ve sosyalleşme açısından birey adeta aç kalabilir. Fromm’a (1941) göre bireylerle ilişki halinde olmak veya iletişimi sağlamak bir ihtiyaçtır. İnsan ilişkilerini gösterdiği çaba ile kurar. Çaba göstermediği takdirde yalnızlaşmaya başlar ve sosyal ortamlardan ve bunun getirdiği sosyal ilişkilerden mahrum kalır.

Yalnızlık duygusu aslında doğal bir sorundur. Çocuk doğumundan itibaren ilk olarak annesiyle kurduğu bağlar ve sonradan ailesi ve yaşadığı çevresiyle kurduğu ilişkiler sonucu kendini güvende ve huzurlu hissetmesini sağlamaktadır. Kurulan bu bağlar ve ilişkiler her zaman olumlu yönde gelişmeyebilir. Söz konusu ilişkilerde aksaklıklar olduğunda, kişi yalnız olduğunu ve kendini diğer insanlardan izole ederek ayrı bir varlık olarak düşünmesine neden olur.

Yalnızlık ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Yalnızlık, literatürde hemen her zaman kaçınılan ve kaygı, öfke, üzüntü ve diğerlerinden kendini farklı hissetme duygularının eşlik ettiği istenmeyen ve hoş olmayan bir deneyim olarak açıklanmaktadır (Jones, Freeman ve Goswick, 1981, Russell, Peplau ve Cutrona, 1980, Ditomasso ve Spinner, 1997).

Yalnızlıkla ilgili Pepleu ve Perlman'a (1984) ait tanım en fazla kabul gören tanım olmuştur. Bu tanıma göre; "kişi kurmuş olduğu veya var olan ilişkilerini, ulaşmak istenilen sosyal ilişkiler düzeyi arasında fark olduğu anlaşıldığında, farkı gören kişi için hoş olmayan bir durumdur" şeklinde belirtilmiştir.

Yalnızlık fiziksel olarak yakınlık anlamına gelmemektedir. Örneğin, bir insanın birçok arkadaşı olabilir buna rağmen bile yalnız hissedebilir. Bu durum arkadaşlarına kurduğu ilişkiler sonucu duyduğu duygusal yakınlıktır.

Önemli bir kuramcı olan Weiss (1973) ise yalnızlığı bireyin sosyal çevresinin olmaması ya da sosyal çevresi olmasına rağmen ilişkilerde içtenlik, samimiyet ve duygusallığın olmaması durumu diye tanımlamıştır.

Toplumda çoğu kişilerin yalnızlığı yoğun olarak yaşadığı bilinmektedir. Bu yalnızlık bireylerin toplumla aralarına bir set örmesine neden olduğu gibi sonucunda birçok ruhsal sorunların ve kişilik bozukluklarında hazırlayıcısı da olabilmektedir.

Bu nedenle yalnızlık, fiziksel olarak değil duygusal yalnız olma halini de kapsamaktadır. Kişi çevresiyle birlikte iken de yalnızlık yaşayabilir. Buradan anlaşıldığı üzere yalnızlık duygusunu oluşturan temel faktörler, yaşanan sosyal ilişkilerin yetersizliği, sosyal ilişkilerdeki uyumluluk ve kurulan ilişkilerden doyum sağlanamaması engellendiği denilebilir.

Rokach (1989) yalnızlığın boyutunu daha geniş yelpazede ele almakta, kişisel boyutundan çok evrensel boyutundan bahsetmekte, önemli bir sorun olarak görmekte ve kişilerin bu soruna doğumundan itibaren maruz kaldığını belirtmektedir.

Rolheiser (1979) çalışmasında evrensel boyutundan ele alarak, tüm insanlığın yalnızlık duygusunu yaşayıp yaşamadıkları ve sorunla karşılaştıklarında savaşır savaştıklarını sorgulamaktadır.

Weiss (1973) ise “Duygusal ve Sosyal Soyutlanma” adlı kuramında altı tip ilişkiden söz etmiş, bunlardan bir veya bir kaçının yetersiz olması durumunda yalnızlığın ortaya çıkabileceğini öne sürmüştür.

Bunlar:

1. Bağlılık (Attachment) : Bireyin kendisini güven ve emniyette hissettirdiği ilişkiler.
2. Sosyal Entegrasyon (Social Integration) : Bireyin çevresi ile toplumsal ilişkiler ağı oluşturmaları.
3. Yaşama Fırsatı (Opportunity for Nurturance): Bireylerin başkalarının esenliğini ve sağlığından sorumluluk duyduğu ilişkiler
4. Değer Verme (Reassurance of Worth): Bireyin kabiliyetlerinin, ustalıklarının görüldüğü, önemli olduğu vurgusunun yapıldığı ilişkiler
5. Güvenilir Uyuşma (Reliable Alliance): Bireyin başkalarından yardım alabildiği ilişkiler
6. Rehberlik (Guidance): Bireyin, kişilerden dayanak bulacağı ilişkiler.

Bireyin destek alabileceği, güvenebileceği rehber kişiler arasında hemşire yer almaktadır. Hemşire bireyi dinleyerek, duygularını ifade etmesine olanak sağlamalı, kişinin yeteneklerini bireye farketmelidir. Hemşire tüm bu girişimleri yaparken de birey ile olan bağlılığını sürdürmelidir (Sezgin ve Alkan, 1998).

Yalnızlık, yaşamın bir döneminde kişilerin karşılaşılabileceği bir durumdur. Bu durum birey için önemli olan bir kişinin kaybı olabileceği gibi çoğu zaman bir ayrılmanın getirdiği nedenlerle de karşılaşılmaktadır. Yalnızlık her kişinin, yaşamının belirli dönemlerin yaşayacağı bir durumudur ve yalnızlığı tamamen kişinin hayatından izole etmek mümkün değildir ancak kişiler yalnızlık durumuyla karşılaşıldığında etkili başatma yöntemlerini bilmesiyle yalnızlık durumu kontrol altına alınacaktır.

Weiss 1973; Akt: Sawir ve diğeri, (2008) yaptıkları çalışmalarda yalnızlığı, duygusal ve sosyal yalnızlık olarak ikiye ayırmıştır.

Bunlardan ilki olan duygusal yalnızlık, eş, sevgili, anne-baba ya da çocuk gibi birincil derecede yakını ile bağlarının olmaması veya azalması, ilişkilerdeki güven ve sadakatin azalmasıyla nedeniyle oluştuğunu ve bu durumun kaygı ve endişeyle karakterize olduğu öne sürülmüştür. Bir diğeri ise sosyal yalnızlıktır. Sosyal Yalnızlık ise, bireyin dünya'ya olan bakış perspektifi veya ilgilendiği alanları paylaşmış olduğu kendi yaş grubunun oluşturduğu, sosyal ağ ile bağlantısının kesilmesiyle ortaya çıkmaktadır. Ancak yalnızlık sadece bunlarla sınırlı değildir. Birçok kişi için yalnızlık farklı anlam içerebilmektedir.

Duyan ve diğeri, 2008 yalnızlığı yabancılaşma, izolasyon ve yakınlarından ayrı yaşama gibi kavramlarla açıklamaya çalışmışlardır. Bu terim olumlu ve olumsuz yönleri içinde barındırmaktadır (Duyan ve diğeri, 2008).

Çeşitli nedenlerden dolayı yalnızlık sorunu yaşayan birey, iletişim kurduğu bireylerle ilişkisine devam ettiği sürece ilişkilerinde gerekli olan dengeyi sağlayabilir ve yalnızlıktan kaçınabilir. Ayrıca, bireyin kendisi için önemli olan değerlere sahip çıkma isteği de yalnızlığını azaltabileceği gibi, farkında olmadan geliştirdiği davranış biçimleri de bireyin yeni problemler yaşamasına neden olabilir. Bireyin duygularını karşısındakilere anlatıp onların anlamasını sağlaması ve kendisinin karşısındakilerin duygularını anlamaya çalışması yaşam kalitesini artırırken, bu durumun tam tersi ise yani ilişkilerinde güvenin, içtenliğin, samimiyyetin, dostluğun bulunmayışı durumu ise bireylerin sağlıklı ilişkiler kuramamasına, dolayısıyla yalnızlık duygusunun yaşanmasına neden olabilir. Bunların yanı sıra işsizlik, hastalık, yaşlılık, boşanma veya ayrılık gibi olumsuz durumlar da bireyin yalnızlık yaşamasına neden olabilmektedir (Öksüz, 2005).

Erikson'a (1959) Kuramsal yaklaşım olarak yalnızlık duygusunun yaşam dönemlerinden biri olan ergenlik döneminde kazanıldığını ve bu dönemde kimlik ve rol kargaşası yaşamadan güvenli dostlukların kurulabileceğini belirtmiştir. Aksi takdirde kimliğini yitirme korkusu için olan ergen birey insanlarla yakın ilişkiler kuramaz hale gelir. Bu dönemde ergen bireyin yanında kendisi için ideal olarak gördüğü kişilerin, gerçekte ideal olmadığı anladığında sonuç hüsrarla sonuçlanabilir. Ergen bireylere yaklaşımda dikkatli olunmalıdır.

Farklı çalışmalarda, insanlar için acı ve korkutucu bir durum olan yalnızlık, yaşam dönemlerinin arasında en fazla ergenlik dönemlerinde daha çok yaşandığı bildirilmiştir (Brennan, 1982; Ostrov ve Offer, 1991; Rubenstein ve Shaver, 1982; Williams, 1983). Ergenlerde yaşanan fizyolojik, kişilik ve kimlik değişimleri bu dönemde diğer bireylere daha fazla kendilerini yalnız hissedebilirler. Bu sebeple öğrenim görmek üzere ülkemize ve üniversitemize gelen yabancı uyruklu öğrenciler farklı endişelere kapılabilirler.

Çoğu zaman gittikleri ülkenin dilini, toplum yapısını, kültür anlayışını bilmemeleri yalnızlığa kapılmaları için başlıca kaynaklardır. Yaş ile ilişkilendirecek olursak henüz oluşmayan kişilik ve kimlik özellikle ergenlik döneminde ve bu dönemde aileden, tanıdığı çevreden ayrılma durumu söz konusu olduğunda bununla baş edemeyebilirler.

Moustakes, varoluş yalnızlığı ile yalnızlık kaygısı arasındaki farklılıktan söz etmiş, yalnızlığın üzerinde durulması gereken önemli bir boyutu ele almıştır. Moustakes; yalnızlığı insan hayatının bir parçası olduğunu, insanın hayatının herhangi bir evresinde karşılaşacağını ve bu durumdan kaçmanın kişi için bir katkı sağlamayacağı belirtmiştir. Bu nedenden ötürü kişinin yalnızlıktan kaçmaktan çok bu durum ile yüzleşmesi gerektiğini savunmuştur. Ancak böylelikle kişiye fayda sağlanabileceği, olumsuz durumun olumlu yöne çevrileceğini belirtmiştir. Bunun aksi durumunda ise yalnızlık duygusu ile karşılaşmayan, karşılaşmaktan çekinildiğinde, yalnızlık durumuna ilişkin sürekli bir kaygı durumu oluşacağı ve yüzleşmekten doğan sonuçların deneyimine kişinin ulaşamayacağını böylelikle kişinin çevresiyle ve yakın ilişkilerinde yabancılaşma, içe çekilme durumları kaçınılmaz olacağı belirtilmiştir.

Duru (1995) çalışmasında üniversite öğrencilerinde yalnızlık düzeylerini yalnızlığa bağlı olarak gelişen sosyal ilişkilerden bireyin kendini izole etmesi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin yabancılaşma ve yalnızlık düzeyi arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Sonuçlara bakıldığında öğrencilerin sosyal ilişkilerinde, bireysel ve ailevî durumlarına ait özelliklerin yabancılaşma ve yalnızlık yaşama durumlarına etkili olduğu görülmüştür.

Yapılan çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri üzerinde durulmuş, bunlara neden faktörler belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca yabancı uyruklu öğrencilerin farklı bir ülkeye gelmeleri kültür farklılığından kaynaklı yalnızlık incelenmiştir.

Çalışmalara göre ise yalnızlık duygusuna neden olan faktörlerin arasında ebeveyn ilişkileri arasında ilişki incelenmiş, zayıf ebeveyn ilişkisi kişileri daha fazla yalnızlığa sevkettiği anlamlı bir şekilde bir ilişki bulunmuştur. Anne babasını disiplinli olarak değerlendiren kişiler, kendilerini daha yalnız hissetmekte, anne babasını demokratik algılayanlar, ebeveynlerini disiplinli ve ilgisiz algılayanlara göre daha yüksek düzeyde arkadaş sosyal desteğine sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Özellikle kendine güven duygusu tam olarak gelişmemiş kişiler için çevresindeki arkadaş grubunun olması toplumda kendilerini huzurlu ve güvenli hissetmelerini sağladığı dikkaç çekici bir faktördür.

Bireyler çevrelerinde güven duydukları sosyal bir grubun desteğine ihtiyaç duyduklarında bu güveni, desteği yakınlarında bulamazlarsa, başkaları ile uygun sosyal ilişkiler kurma durumunda daha fazla güvensizlik yaşayabilirler ve destek almada sorun ve ilgili becerilerle ilgili yetersizlikler yaşarlar (Koçak, 2008)

İnsanı bütünsel, açık bir şekilde anlamak ve fiziksel, ruhsal, duygusal ve kültürel yönleriyle kavramak gerekir. Yalnızlık bireyde strest yaşamasına yol açarak biyolojik anlamda fizyolojik onarımların etkisiz ve yetersiz çalışmasına da yol açabilir. Yalnız insan aynı zamanda kendisinin önemsenmeyen biri olduğunu düşünerek endişe ve kaygı duymaya başlayabilir (Alkan ve Sezgin, 1998).

2.6. Kaygı

Hem bir semptom hem de bir sendrom olan kaygı, insanlığın oluşu ile birlikte ele alınmış, evrensel duygular arasında yer almaktadır. (MiguelTobal ve González-Ordi, 2005).

Farklı yazın çalışmaların kaygının farklı tanımı ile karşılaşılmıştır.

Kaygının literatürde farklı tanımları yapılmıştır.

Suliman ve Halabi (2007), Kaygıyı güven duymama, Miguel-Tobal ve González-Ordi (2005) tehdit eden ve tehlikeli olan bir durum olarak tanımlamış olup,

Türkiye’de evham, kuruntu ve vesvese olarak adlandırılanmaktadır (Yılmaz, 2012). Gökçe ve Dünder (2008) kaygıyı öznel bir tehlike karşısında ortaya çıkabilen endişe olarak tanımlamıştır. Kaygıyı, korku duyma, sinirli ve gergin olma gibi heyecan veren tepkiler olarak da tanımlamalar yapılmıştır (Baştuğ, 2009). Freud ise kaygıyı, toplumsal ve fiziksel çevreden gelen çeşitli tehditlere karşı bireyleri haberdar ederek bireyin uyumunu sağlama ve yaşamı devam ettirebilmesine katkıda bulunma olarak değerlendirmiştir (Akkaya, 1999).

Ayrıca Koruklu (2006) kaygının, insanda her zaman mevcut olduğunu ve çevresel ve psikolojik ve çevreden gelen tehlikelere karşı gösterilen tepki olarak algılandığı, ortaya çıkan duygusal, düşünsel ve bedensel değişimlerle kendini gösteren bir uyarılmışlık durumu olarak tanımlamıştır. Sabuncuoğlu ve Tüz (2011) ise; bireyin, endişeli, korkulu, karamsar ve huzursuzluk olmasının kaygı kavramıyla tanımlandığını belirtmişlerdir.

Türkiye’de ise kaygı konusunda tanımlama çalışma yapan Öner, kaygı konusunda ayrıntılı araştırmalarda bulunmuş ve kaygıyı bireyin tehlikeli ya da tehdit edici olarak algıladığı, etkilerinin hoş olmadığı umduğu çevresel kaynaklı bir uyarıcıya bağlı olan bireyde oluşan bir ruh hali olarak değerlendirmiştir. Kaygının tanımlanmasında sosyal ve kültürel etmenlere daha büyük bir önem verildiği görülmektedir. Genel olarak bireyi olumsuz etkileyen duyguların kişide kaygı meydana getirdiği söylenebilir (Varol, 1990).

Kaygı sonucu hissedilen editasyon, genellikle başka duygularla karıştırılmaktadır. Kaygı genelde korkuya benzemekte birlikte, soruna ilişkin belirtisi, şiddeti ve süresi bakımından birbirlerinden ayrılmaktadır. (Koruklu ark., 2006).

Benzerlikleri itibariyle korku ve kaygı arasında farklar da bulunmaktadır. Korku ve kaygı arasındaki fark; korkunun kişide, korku duyduğu durumu bilinçli olarak tarfi edilebilen ve karşılaştığı durum karşısında açığa çıkan heyecandır. Kaygı da ise kişi karşılaşacağı durumu bilemeyen belirsizliğin olması ve buna bağlı ortaya çıkan heyecandır. Birey içinde bulunduğu durum, yaşamı için gerekli gördüğü değerlere ilişkin tehdit algılaması halinde yaşamış olduğu içsel bir durumdur. Kaygı korkudan daha uzun süreli ve daha şiddetlidir. Kaygıdaki belirsizlik kişiyi daha fazla tedirgin edecektir. (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2000; Şeyhoğlu, 2005)

2.7. Sürekli Kaygı

Özellikle bireyin başarımını gerektiren bir iş ile uğraşması, başkaları tarafından işinin gözlenmesi ve incelenmesi durumunda ortaya çıkmaktadır. Bireyler yapılan işin üst mevki kişilerce denetlenmesi bireyde eleştirilme, alay edilme gibi korkularına neden olmaktadır. Bu durum ise bireyde sosyal kaygıya neden olarak bir kaygı oluşturur ve bireyde sürekli olumsuz düşüncelere hâkim olmasına, endişeye neden olmaktadır (Kara ve Acet, 2012).

Sürekli Kaygı'yı tanımlayacak olursak; bireyin kaygı yaşantısına yatkınlığıdır. Bireyin içinde bulunduğu durum ve koşullardan bağımsız olarak, genellikle kendini nasıl hissettiğini belirler. Buna, kişinin içinde bulunduğu durumları genellikle stresli olarak algılama ya da stres olarak yorumlama eğilimi de denilebilir. Bu tür kaygı seviyesi yüksek olan bireylerin kolaylıkla incindikleri ve karamsarlığa büründükleri görülür. Bu bireyler durumluk kaygıyı da diğerlerinden daha sık ve yoğun bir şekilde yaşarlar (Öner, 1998).

Kaygı'nın 3 farklı türü vardır. Bunlar; kişilik, durum ve olay kaynaklı kaygıdır.

1. Sürekli olarak var olan karşılaşılan kişilik kaynaklı kaygı; insan kişiliğinin bir bütünüdür.
2. Durum kaynaklı kaygı; belirgin bir durum karşısında, belirli bir zaman içinde karşılaşılan tepkidir.
3. Olay kaynaklı kaygı ise belirgin olaylar karşısında yaşanmaktadır (Aydın ve Zengin, 2008).

Kaygının ortaya çıkışıyla beraber ruhsal ve bedensel bir tedirginliğe eşlik eder (Filozof, 2012). Kaygı durumu kişileri sürekli bir endişeye, olumsuz düşünceleri sevk etmesi itibarıyla bireyin ulaşması gereken başarıya ulaşamamasına neden olmaktadır. Bu nedenle kaygıyı incelerken şiddetine yönüne göre incelemek gerekmektedir. Kaygı durumu bireyden bireye farklılık gözeteceği gibi kişilerdeki etkisi şiddetin düzeyini belirleyerek, hafif ve orta şiddetli şekilde yaşanabilmektedir. İleri kaygıda, bireyin yaşayabileceği en katlanılmaz duygulardan biridir. Çünkü kaygılı birey, kendini çaresizlik içerisinde hisseder ve özellikle güç kazanma, yükselme ve çevreye

egemen olmaya çok önem veren bireylerde bu duygu daha da yoğun yaşanabilir (Ehtiyar ve Üngüren, 2008).

Kaygının ortadan kaldırılmasına yardımcı olacak aynı zamanda bireyin sosyal destek güçlenmesini sağlayacak en donanımlı kişi, hemşiredir. Hemşire, bireyin kaygısını anlayabilmeli, kaygıya neden olan durumları ve etmenleri saptayabilmelidir. Kaygıyı yaşamasına neden olan etmenleri dikkate alınması bakımın etkinliğini artıracaktır. Kaygı etkin çalışabilmeyi ve mutlu olmayı engelleyen bir durumdur.

Bu bağlamda hemşire bireye yapılan işten mutlu olmayı, etkin olarak işini sürdürebilemeyi ve yaptığı işten haz alabilmesi için önerilerde bulunması gereklidir.

Kaygı ile baş etmede çözüm önerileri, baş etme yöntemleri olarak; kaygının da bir duygu olduğuna duyguların ortaya çıkışı bilindiği sürece sağlanabilir (Koruklu, 2006).

Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek sistemlerinin ölçülmesinin yanı sıra öğrenim sürelerince farklı bir ülkede kalmaları, buldukların ülkenin veya şehrin kültüre bu çalışmada kullanılan ölçeklerden biri de Sürekli Kaygı Ölçeği'dir.

3. MATERYAL VE METOD

3.1. Araştırmanın Şekli

Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde farklı fakültelerde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Sosyal Destek ve Yalnızlık düzeyleri ile Kaygı durumlarının belirlenmesini amacı ile ilişki arayan tanımlayıcı araştırma ilkelerine uygun olarak yapılmıştır.

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Bu araştırma Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi ana kampusteki, Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Veterinerlik Fakültesi ve Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi'nde Ağustos 2015-Ocak 2016 tarihleri arasında yapılmıştır.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

3.3.1. Araştırmanın Evreni

Bu araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim öğretim yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesinde okuyan tüm yabancı uyruklu öğrenci oluşturmuştur.

3.3.2. Araştırmanın Örneklemi

Ondokuz Mayıs Üniversitesinde 2015-2016 yılında okuyan yabancı uyruklu öğrenci sayısı 1240 olup, okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin tamamının araştırma kapsamına alınması planlanmıştır. Olasılıksız örneklem yöntemine göre fakülteden çalışmaya katılmaya gönüllü olan ve araştırmanın yapıldığı tarihlerde ilgili fakültelerde derse devam eden, o gün okulda olan 230 yabancı uyruklu öğrenci araştırma kapsamına alınmış, 10 öğrencinin araştırmaya katılmayı kabul etmemesi ve 20 öğrenci anket formlarına çok yetersiz ve eksik yanıtlar verdiği için değerlendirme dışı bırakılmış, 190 öğrencinin yanıtları değerlendirme yapmaya yeterli düzeyde bulunarak analiz edilmiştir.

3.4. Araştırmanın Değişkenleri

3.4.1. Bağımlı değişkenler

Araştırma kapsamına alınan yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumları bağımlı değişken olarak ele alınmıştır.

3.4.2. Bağımsız değişkenler

Bağımsız değişkenler araştırmaya katılan öğrencilerin yaş, medeni durum, okuduğu bölüm, sosyal güvence durumu, gelir durumu, kronik hastalık durumu, sağlığı algılama durumu, aile yapısı, yaşanılan yer, eğitimden memnuniyet durumu, ders başarı durumu değerlendirme, dersleri anlamakta zorluk durumu, öğretim elemanlarıyla iletişimi değerlendirme ve bölümde yakın arkadaş durumu bağımsız değişkenler olarak ele alınmıştır.

3.5. Verilerin Toplanması

Veri toplama formları uygulamadan önce 10 öğrenciye ön uygulama yapılmış ve sorularda herhangi bir düzeltmeye gerek olmadığı tespit edilmiştir. Ön uygulamaya alınan öğrencilerden elde edilen veriler değerlendirmeye alınmamıştır.

Araştırmanın verileri toplanmadan önce öğrencilerin sözlü onamları alınarak; öğrencilerin tanıtıcı bilgilerini içeren “Kişisel Bilgi Formu”, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Yalnızlık Ölçeği ve Sürekli Kaygı Durum Ölçeği” kullanılarak araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Her bir formun doldurulması 20-25 dakika sürmüştür.

3.5.1. Kişisel Bilgi Formu (Ek-1)

Kişisel Bilgi Formu, yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri ile kaygı durumlarının etkileyebileceği düşünülen bazı kişisel, sosyo-demografik faktörleri belirlemek amacı ile konu ile ilgili literatür taraması sonucunda 17 soru şeklinde oluşturulmuştur. İlk sekiz soru sosyodemografik özelliklerini (yaş, cinsiyet, uyruk, fakülte/bölüm, medeni durum, aile tipi, sosyal güvence, sosyoekonomik durum), 9-17 sorular arası ise buradaki yaşam şartları ve eğitim durumları ile ilgili sorulardır.

3.5.2. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği

Orijinal formu Amerika Birleşik Devletlerinde Zimet ve Arkadaşları (1988) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, üç farklı kaynaktan alınan sosyal desteğin yeterliliğini öznel olarak değerlendirmektedir. Toplam 12 maddeden oluşan ölçek “kesinlikle hayır” ile “kesinlikle evet” arasında değişen 7 dereceli (1-7 puan), Likert tipi bir ölçektir. 1’den 7’ye kadar rakamlar verilmiş olup, katılımcı için cevaplanması istenir.

Azalan her değer için verilen her cevap “kesinlikle evet” cevabını, artan her sayı değeri için “kesinlikle hayır” cevabı verilmiş olunur. Yani sorulan her soru için 1’den 7’ye kadar verilen cevaplardaki rakamların sayı değerleri büyüdükçe sosyal desteğin yetersiz olduğunu gösterir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 12, en yüksek puan 84’tür. Elde edilen puanın yüksek olması algılanan sosyal desteğin yüksek olduğunu göstermektedir (Eker ve Arkar, 1995).

Orijinal geçerlik, güvenilirlik çalışmasında iç tutarlılık katsayısı $\alpha=0.88$, üç ay arayla test-tekrar test güvenilirliği $.75$ olarak bulunmuştur (Zimet ve ark., 1988). Ölçeğin Türkiye’de geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Eker ve Arkar (1995) tarafından yapılarak yapı geçerliliği değerlendirilmiştir. Aynı yazarlarca yapılan çalışmada (2001) “Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği’nin Gözden Geçirilmiş Formu’nun Faktör Yapısı, Geçerlik ve Güvenirliği” incelenmiş ve MSPSS ve alt ölçek puanlarının iç tutarlılığı kabul edilebilir düzeyde (Cronbach alfa katsayıları = 0.80-0.95) bulunmuştur (Eker ve ark, 2001).

3.5.3. UCLA Yalnızlık Ölçeği

UCLA (University of California, Los Angeles) Yalnızlık Ölçeği, Russell, Peplau ve Ferguson tarafından 1978 yılında geliştirilmiştir. 4’lü Likert tipinde hazırlanan ölçek, yalnız insanların yaşantılarını nasıl tanımladıklarını yansıtan 20 ifadeden oluşmaktadır. Ölçek daha sonra Russell, Peplau, ve Cutrona tarafından 1980 yılında ve son olarak da Russell tarafından 1996 yılında revize edilmiştir. Ölçeğin son halinde maddelerin yarısı olumlu yarısı da olumsuz olacak şekilde düzenlenmiştir. Ölçekteki 10 madde (1, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 16, 19, 20) tersine puanlanan madde olduğundan, puanlanması tersine çevrilerek yapılmakta; geriye kalan 10 madde (2, 3, 4, 7, 11, 12, 13, 14, 17, 18) düz puanlanmaktadır (Kaya ve ark.,2012).

Ölçek olumlu yöndeki ifadeleri içeren maddelere, “hiç yaşamam” 4, “nadiren yaşarım” 3, “bazen yaşarım” 2, “sık sık yaşarım” 1 puan; olumsuz ifadeleri içeren maddelere ise bunun tam tersi olarak, “hiç yaşamam” 1, “nadiren yaşarım” 2, “bazen yaşarım” 3, “sık sık yaşarım” 4 puan verilerek puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20’dir.

Puanın 20-40 arasında olması düşük düzey, 41-60 arası orta düzey ve 61-80 arası ise yüksek düzey yalnızlığı göstermektedir (Güloğlu ve Kararımak, 2010).

Ölçekten alınan yüksek puan yüksek yalnızlık düzeyine, düşük puan düşük yalnızlık düzeyini göstermektedir.

Ölçeğin Türkçeye uyarlaması, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ilk defa Yaparel tarafından 1984 yılında yapılmıştır. Demir 1989 yılında yaptığı uyarlama çalışmasında ise, ölçeğin yalnızlıktan yakınan ile yakınmayanı ayırt etmede yeterli olup olmadığını

sınamıştır. Demir (1989)'in yaptığı çalışmasında ölçeğin iç tutarlılığı ile ilgili çözümlenmelerde toplam 72 kişi üzerinde hesaplanmış ve Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .96 olarak hesaplanmıştır.

Dünya'da ve ülkemizde yalnızlıkla ilgili birçok çalışma yapılmış ve bu çalışmalarda UCLA Yalnızlık ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca yaptığı benzer ölçek çalışmalarında UCLA Yalnızlık Ölçeği ile Çok Yönlü Depresyon Envanteri'nin sosyal içe dönüklük alt ölçeği arasındaki korelasyon katsayısının.82; Beck Depresyon Envanteri ile arasındaki korelasyon katsayısının ise.77 olduğunu saptamıştır. Ölçeğin güvenilirliğini iç tutarlılık ve testin tekrarı yöntemi ile yapılı.

Bunu saptayan Demir (1989), ölçeğin beş hafta ara ile yapılan iç tutarlılık katsayısının .96, test-tekrar test güvenilirlik katsayısının .94 olduğunu belirlemiştir (Çeçen, 2008).

Bu araştırma kapsamında üniversitede öğrenim gören öğrencilerin yalnızlık düzeylerinin ölçmek amacıyla 190 katılımcıdan oluşan grup için yapılan çalışmada her soru için doğru yanıt vermesi beklenilir.

3.5.4. Sürekli Kaygı Ölçeği

Ölçeği orijinal hali Spielberger, Gorsuch ve Lushene tarafından 1970 yılında geliştirilen envanter durumluk ve sürekli kaygıyı ölçen 20'şer ifadeli 2 alt ölçekten toplam 40 sorudan oluşmaktadır. Durumluk Kaygı Alt Ölçeği (STAI-S), bireyin belli bir anda ve belli koşullarda; Sürekli Kaygı Alt Ölçeği (STAI-T) ise, genellikle nasıl hissettiğini betimlemesini gerektirir (Özen ve Tunç, 2013).

Spielberger (1972), kaygıyı, stres yaratan durumların oluşturduğu üzüntü, algılama ve gerginlik gibi hoş olmayan duygusal ve gözlenebilir tepkiler olarak tanımlamaktır. Speilberger (1971)'in aktardığına göre ilk defa Cattell ve Scherer (1958; 1961)'in çalışmalarında faktör analizi ile belirlenen ve "durumluk kaygı", "sürekli kaygı" olarak isimlendirilen iki tür kaygı tanımlanmaktadır. Durumluk kaygı, öznel gerilim ve korku duygularıyla karakterize olan geçici duygusal bir durum olarak tanımlanmaktadır. Sürekli kaygı, durumluk kaygı ölçeğine bağlı olarak bireyde varolan kaygı eğilimini göstermekte olup, durumluk kaygının yoğunlaşması ve süreklilik kazanması halidir

(Büyüköztürk, 1997). Sürekli kaygı ölçeği, durumluk kaygı ölçeğinin de üzerinde bir ciddi bir durumdur.

Sürekli Kaygı envanteri 4'lü likert tipindedir. Sürekli Kaygı Alt Ölçeği maddelerinde ifade edilen duygu ve davranışlar, sıklık derecelerine göre; '(1) Hemen Hiçbir Zaman, (2) Bazen, (3) Çok Zaman ve (4) Hemen Her Zaman' şeklinde işaretlenir. Her bir alt ölçekten alınan yüksek puanlar, kaygı düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (Özen ve Tunç, 2013).

Ölçeğin Türkçeye uyarlaması, güvenirlik ve geçerlik çalışmaları Öner ve Le Compte (1983) tarafından yapılmıştır.

Ölçeğin puanlanması şu şekilde yapılmaktadır. Yirmişer ifadeden oluşan ölçekte de cevap seçenekleri dörder tane olup, her seçeneğin ağırlık değerleri 1'den 4'e kadar değişmektedir. Ağırlık değerleri Durumluk ve Sürekli kaygı ölçeğinde değişmektedir. Ölçeklerde doğrudan (düz) ve tersine dönmüş ifadeler bulunmaktadır. Doğrudan ifadeler olumsuz duyguları, tersine dönmüş ifadeler ise olumlu duyguları dile getirmektedir. Sürekli kaygı ölçeğinde tersine dönmüş ifadeler yedi tanedir ve bunlar 21, 26, 27, 30, 33, 36 ve 39 nolu maddelerdir.

3.6. Verilerin Değerlendirilmesi

Analizler SPSS 15.0 paket programında değerlendirilmiştir. Veriler Ki-Kare testi, Tek Faktör Varyans Analizi, t-testi, ve Korelasyon Analizi ve Tukey testi ile değerlendirilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogrov-Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Güvenirlik analizi Cronbach'ın Alfa katsayısı ile değerlendirilmiştir.

3.7. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma öncesi Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulundan 2015/245 numaralı etik onay (Ek-6) alınmıştır. Araştırmaya katılan bireylere araştırmaya ilişkin bilgi verilerek sözlü onamları alınmış ve gönüllü katılımları sağlanmıştır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlüğü'nden gerekli yasal izinler alınmıştır.

3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma sadece Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ana Kampüsünde öğrenim gören yabancı uyruklu olup, araştırmaya katılmayı kabul eden, Türkçe okuyup anlayıp ve iletişim kurulabilen öğrencilerle sınırlıdır.

4. BULGULAR

Yabancı uyruklu öğreniler ile yapılan araştırmaya ilişkin elde edilen veriler bu bölümde tartışılacaktır.

Tablo 1. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özellikleri (n=190)

Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Kız	82	43,2
Erkek	108	56,8
Medeni Durum		
Evli	18	9,5
Bekar	172	90,5
Fakülte / Bölüm		
Tıp	56	29,5
Eğitim	27	14,2
Mühendislik	27	14,2
İlahiyat	20	10,5
İktisadi ve İdari Bilimler	17	8,9
Diş Hekimliği	15	7,9
Fen-Edebiyat	14	7,4
Sağlık Bilimleri	14	7,4
Aile Tipi		
Geniş Aile	92	48,4
Çekirdek Aile	98	51,6
Sosyal Güvence		
Var	129	67,9
Yok	61	32,1
Sosyoekonomik Durum		
Gelir durumu gider durumundan az	43	22,6
Gelir durumu gider durumuna eşit	118	62,1
Gelir durumu gider durumundan fazla	29	15,3
Sağlık Durumunu Değerlendirme		
İyi	121	63,7
Orta	69	36,3
Kronik Hastalık Durumu		
Evet	Evet	Evet
Hayır	Hayır	Hayır

Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir. Öğrencilerin %43,2’si kız, %56,8’ierkek olup, %90,5’inin bekar olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %29,5’i Tıp Fakültesi, %14,2’si Eğitim Fakültesi, %14,2’si Mühendislik Fakültesi,%10,5’i İlahiyat Fakültesi, %8,9’u İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, %7,9’u Diş Hekimliği Fakültesi, %7,4’si Sağlık Bilimleri Fakültesive %7,4’ü Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencisidir. Öğrencilerin %51,6 çekirdek, %48,4’nün geniş aile yapısına sahip olduğu, % 62,1’nin gelir durumu gider durumuna eşit olduğu, %63,7’sinin sağlık durumunu iyi olarak değerlendirdiği ve %8,9’ununkronik bir hastalığının olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 2.Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Yaşadıkları Yer, Dersler, Eğitim Durumları, İletişim ve Yakın Arkadaşlık Durumu İle İlgili Bazı Özelliklerinin Dağılımı(n=190)

Özellikler	n	%
Yaşanılan yer durumu		
Evde tek	15	7,9
Evde arkadaşla	66	34,7
Devlet yurdu	75	39,5
Özel yurt	34	17,9
Eğitimden memnuniyet durumu		
Memnun	136	71,6
Memnun değil	54	28,4
Ders başarı durumu değerlendirme		
İyi	61	32,1
Orta	118	62,1
Kötü	11	5,8
Dersleri anlamakta zorluk durumu		
Evet	86	45,3
Hayır	104	54,7
Öğretim Elemanı ile iletişimi değerlendirme		
İstedğim zaman hocalara ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşabiliyorum	76	40,0
Hocalar genelde bana yardımcı oluyor	88	46,3
Hocalar genelde benle ilgilenmiyor	26	13,7
Bölümde yakın arkadaş durumu		
Evet	156	82,1
Hayır	34	17,9
Yakın arkadaşın uyruğu		
Türk Vatandaşı	78	41,1
Yabancı Uyruklu	112	58,9

Tablo 2’de yabancı uyruklu öğrencilerin %7,9’u evde tek başına, %34,7’si evde arkadaşıyla, 39,5 ‘i devlet yurdunda ve %17,9’u ise özel yurttta kalmaktadır. Öğrencilerin %71,6’sı üniversitelerindeki eğitimden memnun olduğunu belirtirken, %28,4’ü eğitiminden memnun olmadığını belirtmiştir. Ders başarı durumları sorulduğunda %32,1’i iyi, %62,1’i orta ve %5,8’i kötü olduğunu belirtmiştir. Yabancı uyruklu öğrencilere dil sorunu nedeniyle dersleri anlamakta zorluk çekip çekmedikleri sorulduğunda %45,3’ü zorlandığını, %54,7’si zorlanmadığını belirtmişlerdir (Tablo2).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %40’ı istediği zaman öğretim elemanlarına ulaşabildiği ve sorunlarını paylaşabildiğini, %46,3’ünde öğretim elemanların genelde kendilerine yardımcı olduğunu, %82,1’si bölümünde kendisine destek olabilecek yakın arkadaşlarının olduğunu ve bu yakın arkadaşının % 41,1’nin Türk vatandaşı olduğu belirtmişlerdir (Tablo 2).

Tablo 3. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Dağılımı

Değişken	Maximum- Minimum Puanlar	Soru Sayısı	Alfa Değeri	X±SD	F-testi
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği	12-78	12	0.903	30.57±14.88	7,574
UCLA Yalnızlık Ölçeği	26-80	20	0.689	50.77±6.89	37,909
Sürekli Kaygı Ölçeği	23-76	20	0,783	45.38±7.98	8,001

Tablo 3’de Araştırmada kullanılan ölçeklerden elde edilen puanların dağılımı verilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; örnekleme oluşturan öğrencilerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ) toplam puan ortalamaları 30.57±14.88, Yalnızlık puan ortalamaları 50.77±6.89 ve Sürekli Kaygı puan ortalaması 45.38±7.98 olarak belirlenmiştir (Tablo3).

Tablo 4. Öğrencilere İlişkin Bazı Sosyo-Demografik Özelliklere Göre Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam Puan Ortalaması

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği			
DEĞİŞKEN	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P
Medeni Durum			
Evli	30.94±19.94	0.111	0.912
Bekar	30.53±14.38		
Fakülteler			
Tıp	33.18±16.04	2.081	0.048
Diş Hekimliği	28.13±18.07		
Sağlık Bilimleri	26.50±10.83		
Fakültesi			
İlahiyat	26.25±9.07		
Eğitim	35.63±16.17		
İktisadi ve İdari	24.82±14.53		
Bilimler			
Fen-Edebiyat	24.43±11.71		
Mühendislik	33.59±13.48		
Aile Tipi			
Geniş	33.91±15.02	3.062	0.003
Çekirdek	27.44±14.17		
Sosyal Güvence Bulunma Durumu			
Var	30.40±14.64	-0.240	0.811
Yok	30.95±15.62		
Sağlığı değerlendirme durumu			
İyi	28.43±14.90	-2.672	0.008
Orta	34.33±14.29		
Kronik hastalık durumu			
Evet	34.47±14.72	1.132	0.259
Hayır	30.19±14.93		

Sosyo-demografik değişkenler ile Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek ölçeği puan ortalaması Tablo 4’de verilmiştir. Çalışmada Tıp Fakültesi ölçeği puan ortalaması en yüksek bulunmuş olup gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 4).

Aile Tipinin çekirdek veya geniş oluşu anket katılımcısı öğrencinin sosyal destek sistemlerinin etkilediği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,005$). Aile türünün geniş olduğu (33.91 ± 15.02) öğrencilerin, aile türünün çekirdek olduğu (27.44 ± 14.17) öğrencilere göre ölçek puanının daha fazla olduğu görülmüştür (Tablo 4).

Sağlığını “orta” olarak değerlendiren öğrencilerin ölçeklerden aldığı puan ortalaması daha yüksek olup, istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,005$) (Tablo 4).

Çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin medeni durum, sosyal güvence durumu ve kronik hastalık durumu ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,005$) (Tablo 4).

Tablo 5. Öğrencilere İlişkin Bazı Sosyo-Demografik Özelliklere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Toplam Puan Ortalaması

UCLA Yalnızlık Ölçeği			
DEĞİŞKEN	$\bar{X}\pm SS$	t testi	P
Medeni Durum			
Evli	41.78±5.32	-0.149	0.882
Bekar	42.05±7.45		
Fakülteler			
Tıp	44.34±7.63	2.182	0.036
Diş Hekimliği	39.73±8.45		
Sağlık Bilimleri Fakültesi	41.50±7.84		
İlahiyat	40.50±6.65		
Eğitim	43.00±6.46		
İktisadi ve İdari Bilimler	37.71±5.98		
Fen-Edebiyat	41.50±6.18		
Mühendislik	41.89±6.73		
Aile Tipi			
Geniş	42.30±7.36	0.519	0.605
Çekirdek	41.76±7.25		
Sosyal Güvence Bulunma Durumu			
Var	42.50±7.00	1.310	0.192
Yok	41.02±7.89		
Sağlığı değerlendirme durumu			
İyi	41.09±6.96	-2.359	0.019
Orta	43.65±7.84		
Kronik hastalık durumu			
Evet	45.06±5.66	1.813	0.071
Hayır	41.72±7.40		

Sosyo-demografik değişkenler ile UCLA yalnızlık ölçeği puan ortalaması Tablo 5’de verilmiştir. Çalışmada Tıp Fakültesinde okuyan öğrencilerin yalnızlık ölçeği puan ortalaması en yüksek bulunmuş olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,005$).

Sağlığını “orta” olarak değerlendiren öğrencilerin ölçeklerden aldığı puan ortalaması daha yüksek olup, yalnızlık durumları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,005$).

Çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin Medeni durum, Aile tipi, Sosyal güvence bulunma durumu ve Kronik hastalık durumu ile UCLA Yalnızlık ölçeği arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,005$) (Tablo 5).

Tablo 6. Öğrencilere İlişkin Bazı Sosyo-Demografik Özelliklere Göre Sürekli Kaygı Durum Ölçeği Toplam Puan Ortalaması

Sürekli Kaygı Durum Ölçeği			
DEĞİŞKEN	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P
Medeni Durum			
Evli	43.22±3.51	-1.207	0.229
Bekar	45.60±6.52		
Fakülteler			
Tıp	45.77±5.94	1.397	0.209
Diş Hekimliği	46.00±7.81		
Sağlık Bilimleri Fakültesi	47.07±7.88		
İlahiyat	44.85±5.32		
Eğitim	46.11±4.83		
İktisadi ve İdari Bilimler	39.88±6.07		
Fen-Edebiyat	45.64±6.13		
Mühendislik	46.33±6.85		
Aile Tipi			
Geniş	46.03±6.02	1.094	0.275
Çekirdek	44.77±6.58		
Sosyal Güvence Bulunma Durumu			
Var	45.02±6.33	-0.912	0.363
Yok	46.15±6.13		
Sağlığı değerlendirme durumu			
İyi	44.46±6.12	-2.115	0.036
Orta	46.99±6.62		
Kronik hastalık durumu			
Evet	45.35±6.41	-0.014	0.989
Hayır	45.38±6.30		

Sosyo-demografik değişkenler ile Sürekli Kaygı Durum ölçeği puan ortalaması Tablo 6'de verilmiştir. Sağlığını “orta” olarak değerlendiren öğrencilerin ölçekden aldığı puan ortalaması daha yüksek olup (44.46±6.12), sürekli kaygı durumları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (P<0,005) (Tablo 6).

Tablo 7. Öğrencilere ilişkin Bazı özelliklere Göre Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam Puan Ortalaması

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği			
DEĞİŞKEN	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P
Yaşanılan Yer Durumu			
Evde	28.67±16.40	5.460	0.001
Evde arkadaşla	27.03±14.85		
Devlet yurdu	35.77±14.99		
Özel yurt	26.82±11.00		
Eğitim Memnun Olma Durumu			
Evet	31.21±15.07	0.940	0.312
Hayır	28.96±14.46		
Ders Başarı Durumu Değerlendirme			
İyi	27.95±13.21	1.401	0.249
Orta	31.81±15.67		
Kötü	31.82±14.74		
Dersi Anlama Durumu			
Evet	33.19±14.67	2.223	0.027
Hayır	28.41±14.70		
Öğretim Elemanı ile İletişimi Değerlendirme			
Hocalarıma ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşabiliyorum	27.91±13.89	2.550	0.081
Hocalar genelde bana yardımcı oluyor	33.09±15.51		
Hocalar genelde benimle ilgilenmiyor	29.85±14.81		
Yakın Arkadaş Durumu			
Evet	29.38±14.57	-2.401	0.017
Hayır	36.06±15.11		
Yakın Arkadaş Uyuğu			
Türk Vatandaşı	31.86±15.79	0.993	0.322
Yabancı Uyraklı	29.68±14.36		

Öğrencilere ilişkin Bazı özelliklere Göre Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam Puan Ortalaması tabloda yer verilmiştir (Tablo 7).

Öğrencilerin kaldıkları yer ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğine ilişkin verilerine karşılaştırıldığında; devlet yurdunda kalan öğrencilerin, çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçek puanı (35.77 ± 14.99) diğer gruplara göre yüksek bulunmuş olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 7).

Eğitimden memnun olma durumu ile çok boyutlu algılanan sosyal destek arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,005$) (Tablo 7).

Dersi anladığını bildiren öğrencilerin algılanan sosyal destek ölçeği (33.19 ± 14.67), puan ortalaması daha yüksek bulunmuş olup, aralarındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 7).

Yakın arkadaşı olmadığını bildiren öğrencilerin sosyal destek ölçek puanı en yüksek olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 7).

Yabancı uyruklu öğrencilerin ders başarı durumunu değerlendirme, hocalarla iletişimi değerlendirme ve yakın arkadaş uyruğu ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,005$) (Tablo 7).

Tablo 8. Öğrencilere ilişkin Bazı özelliklere Göre UCLA Yalnızlık Destek Ölçeği Toplam Puan Ortalaması

UCLA Yalnızlık Ölçeği			
DEĞİŞKEN	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P
Yaşanılan Yer Durumu			
Evde	42.13±7.86	4.019	0.008
Evde arkadaşla	40.06±7.54		
Devlet yurdu	44.12±7.12		
Özel yurt	41.15±7.19		
Eğitim Memnun Olma Durumu			
Evet	41.30±7.19	-2.183	0.030
Hayır	43.83±7.59		
Ders Başarı Durumu Değerlendirme			
İyi	41.30±7.19	-2.183	0.030
Orta	43.83±7.59		
Kötü	41.30±7.19	-2.183	0.030
Dersi Anlama Durumu			
Evet	43.84±6.72	3.201	0.002
Hayır	40.52±7.75		
Öğretim Elemanı ile İletişimi Değerlendirme			
Hocalarıma ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşabiliyorum	41.01±6.89	1.738	0.179
Hocalar genelde bana yardımcı oluyor	42.32±7.77		
Hocalar genelde benimle ilgilenmiyor	43.96±6.87		
Yakın Arkadaş Durumu			
Evet	41.54±7.44	-1.971	0.050
Hayır	44.24±6.61		
Yakın Arkadaş Uyruğu			
Türk Vatandaşı	41.55±7.42	-0.741	0.460
Yabancı Uyraklı	42.35±7.16		

Öğrencilere ilişkin Bazı özelliklere Göre UCLA Yalnızlık Ölçeği Toplam Puan Ortalaması tabloda yer verilmiştir (Tablo 8).

Öğrencilerin kaldıkları yer ile UCLA Yalnızlık ölçeğine ilişkin verilerine karşılaştırıldığında; devlet yurdunda kalan öğrencilerin, yalnızlık ölçek puanı (44.12 ± 7.12) diğer gruplara göre yüksek bulunmuş olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 8).

Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimden memnun olma durumu ile ölçek puanları arasındaki fark değerlendirildiğinde; eğitimden memnun olmadığını bildirenlerin yalnızlık ölçeği puan ortalaması (43.83 ± 7.59) daha yüksek olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P < 0,005$) (Tablo 8).

Yakın arkadaşı olmadığını bildiren öğrencilerin yalnızlık ölçek puanı en yüksek olup, gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($P < 0,005$) (Tablo 8).

Tablo 9. Öğrencilere ilişkin Bazı özelliklere Göre Sürekli Kaygı Durum Ölçeği Toplam Puan Ortalaması

Sürekli Kaygı Durum Ölçeği			
DEĞİŞKEN	$\bar{X} \pm SS$	t testi	P
Yaşanılan Yer Durumu			
Evde	44.93±6.79		0.130
Evde arkadaşla	44.18±6.00		
Devlet yurdu	45.71±6.28		
Özel yurt	47.18±6.43		
Eğitim Memnun Olma Durumu			
Evet	44.79±6.16	-1.630	0.188
Hayır	46.87±6.57		
Ders Başarı Durumu Değerlendirme			
İyi	44.23±6.00	1.130	0.338
Orta	45.51±6.31		
Kötü	50.36±7.94		
Dersi Anlama Durumu			
Evet	46.86±6.97	2.355	0.020
Hayır	44.15±5.65		
Öğretim Elemanı ile İletişimi Değerlendirme			
Hocalarıma ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşabiliyorum	45.22±6.21	0.157	0.855
Hocalar genelde bana yardımcı oluyor	45.69±6.46		
Hocalar genelde benimle ilgilenmiyor	44.77±6.15		
Yakın Arkadaş Durumu			
Evet	45.24±6.41	-0.524	0.601
Hayır	46.03±5.65		
Yakın Arkadaş Uyruğu			
Türk Vatandaşı	45.56±6.04	0.266	0.790
Yabancı Uyraklı	45.25±6.39		

Sosyo-demografik değişkenler ile kaygı ölçeği puan ortalaması Tablo 9’de verilmiştir.

Eğitimden memnun olma durumu ile s¼rekli kaygı ¼lçeđi puan ortalaması arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0,005$) (Tablo 9).

Dersi anladđđını bildiren ¼đrencilerin s¼rekli kaygı ¼lçeđi (46.86 ± 6.97) puan ortalaması daha y¼ksek bulunmuş olup, aralarındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($p<0,005$) (Tablo 9).

Yabancı uyruklu ¼đrencilerin ders başarı durumunu değerlendirme, hocalarla iletişimi değerlendirme ve yakın arkadaş uyruğu ile s¼rekli kaygı durum ¼lçeđi toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,005$) (Tablo 9).

Tablo 10. ¼lçek Puanları Arasındaki İlişki Katsayıları

Değişken	UCLAYalnızlık ¼lçeđi		S¼rekli Kaygı ¼lçeđi	
	Spearman	p-değereri	Spearman	p-değereri
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek ¼lçeđi	0,085	0,288	0,263	0,000
S¼rekli Kaygı ¼lçeđi	0,025	0,737	-	-

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek ¼lçeđi ile S¼rekli Kaygı ¼lçeđi arasında ise ($r= 0.263$, $p=0.000$) pozitif y¼nde orta d¼zeyde ve anlamlı bir korelasyon ilişkisi olduğu saptanmıştır. Yalnızlık ¼lçeđi ile diğer ¼lçekler arasında ilişki anlamlı olmadđđı saptanmıştır (Tablo 10).

5. TARTIşMA

Bu b¼l¼mde, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fak¼ltesi, Diş Hekimliđđi Fak¼ltesi, Sağlık Bilimleri Fak¼ltesi, İlahiyat Fak¼ltesi, Eğitim Fak¼ltesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fak¼ltesi, Fen-Edebiyat Fak¼ltesi ve M¼hendislik Fak¼ltesinde okuyan yabancı uyruklu ¼đrencilerin, Sosyal Destek ve Yalnızlık d¼zeyleri ile Kaygı durumlarının

belirlenmesinin amacı ile anket uygulandığı sırada okulda olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 190 öğrenciden elde edilen bulgular tartışılmıştır.

Bu çalışmada öğrencilerin destek sistemlerinin, yalnızlık düzeylerinin ve kaygı durumlarının belirlenmesi amaçlanmış olup, öğrencilerin ne gibi sorunlarla karşılaştıkları bilgisi verilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerde cinsiyet farkı gözlemlenmemiş olup, bunların %43,2'sinin kız ve %56,8'inin de erkek olduğu görülmüştür (Tablo 1).

Yükseköğrenime başlarken öğrenciler bir beklenti içerisindeyler. Üniversitenin olanakları bazı bireylerin beklentilerini karşılarken bazı bireylerin beklentilerini karşılayamamaktadır. Öğrencilerin beklentilerinin karşılanması, motivasyonunu, başarılarını ve yaşam doyumlarını artırır. Bu durum sadece öğrencilerde söz konusu olmamakla beraber yaşamın birçok alanda bu şekilde işleyiş göstermektedir.

Farklı çalışmalarda belirtilen, öğrencilerin en çok zorlandıkları konu olan dil konusundan yola çıkarak, bu çalışmaya katılan öğrencilere, “Derslerinizi anlamakta zorluk çekiyor musunuz?” sorusuna yabancı uyruklu öğrencilerin %45,3'ü evet yanıtını verirken %54,7'si dersleri anlamakta zorlanmadıklarını belirtmişlerdir.

Yıldırım, Özkan ve Büyükyılmaz (2016) çalışmalarında ise öğrencilerin Türkiye’de yaşadıkları sorunlara göre dağılımı belirtilmiş %16 ‘sının öğrenime ilişkin olduğu görülmüştür. Buradan yola çıkarak öğrencilerin yaşadıkları problem arasında dil konusunun da yadsınamayacak kadar önemli olduğu görülmüştür.

Çöllü ve Öztürk (2010) çalışmalarında Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilerin, günlük yaşamda yeterli seviyede Türkçe konuşabilmelerine karşın, yazılı dilinde zorluklarla karşılaşmakta oldukları, bu sebepten dolayı derslerde başarısızlık sorunu yaşadıkları belirtilmiştir.

Özyürek (2009) çalışmasında, yabancı uyruklu öğrencilere Türkçe öğretme konusunda yazılmış dil bilgisi kitaplarının yetersiz olduğundan bahsetmiş, bu kitapların sayısının artırılmasıyla Türkçe öğretiminin olumlu sonuçlar sağlayacağını önerisinde bulunmuştur.

Derman (2010) çalışmasında yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye Türkçesi öğreniminde karşılaştığı sorunları ele almış, Türkçe hazırlık sınıfından sonra en çok karşılaştığı problemlerin arasında öğrenim gördükleri lisans programlarına ait akademik kaynakları yeterince anlayamadıklarını, ders ortamında ya da sınavlarda kendilerini yazılı ve sözlü olarak Türkiye Türkçesiyle yeterince ifade edememelerinden bahsetmiştir.

Literatüre bakıldığında ise Türkiye'ye öğrenim görmek amacıyla gelen yabancı uyruklu öğrencilerin dil ve eğitim konulu sorunlarına ilişkin sınırlı sayıda çalışma yapıldığı gözlenmektedir (Güleç ve İnce, 2013; Kıroğlu ve ark., 2010).

Sosyal desteğin bölümündeki yakın arkadaş tarafından sağlanması, uyum problemlerini azaltmış olup, öğrencinin başarı durumunu etkilediği söylenebilir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin en çok yaşadığı sorunlar arasında yurt yaşantısının olduğu belirtilmiştir (Özçetin, 2013; Levent ve Karaevli, 2013).

Arlı (2013), çalışmasında barınma yerinin üniversite öğrencisinin kişisel ve sosyal gelişimi akademik başarısı üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışmasında aileden uzakta eğitim gören öğrenciler, yurttan veya kiralık evde yaşamının kendilerine olan güvenlerinin arttığını, kendi ayakları üzerinde durabilme yeterliliği kazandırdığını belirtmişlerdir. Aynı zamanda çalışmaya katılan öğrencilerin bazıları harcamalarını yönetmeyi öğrendiklerini, bazı öğrenciler ise yurttan veya evde kalmanın arkadaşlık duygularını güçlendirdiğini, daha fazla paylaşımcı olduklarını, aynı evde yaşadığı kişiye güven duymayı öğrendiklerini de belirtmişlerdir. Ancak yurttan veya evde kalmanın getirdiği olumsuz yönlerinden biri olan dengesiz beslenme konusunun olduğunu da bazı öğrenciler belirtmişlerdir. Öğrencilere barınma yerinin akademik başarı üzerindeki etkisi sorulmuş bazı öğrenciler arkadaşından yardım alarak, motivasyonu düştüğünde çalışan bir arkadaşını gördüğü, çalışma azminin geldiğini söylemiştir. Arlı (2013) çalışmasında, çevre şartlarının akademik başarı düzeyini etkilediğini de ayrıca belirtmiştir. Bu yön itibarıyla Arlı (2013)'nin belirttiği konu üzere çalışmamızla aynı sonucu vermemiştir.

Farklı çalışmalarda yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar arasında sağlık sorunlarının da olduğu görülmüştür (Ercan, 2001; Annaberdiyev, 2006; Kıroğlu, Kesten ve Elma, 2010; Özçetin, 2013; Savaşan, Yardımcıoğlu ve Beşel, 2015; Şimşek ve Bakır, 2016).

Farklı bir çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin sağlık sorunu yaşadıkları, sağlık kuruluşuna başvurmadan önce ailelerinden gördükleri geleneksel tedavi yöntemlerini kullandıklarını, bazı öğrencilerin ise genel sağlık sigortasının olmamasında dolayı zorluk çektiği, sağlık giderlerini kendilerinin karşıladığı görülmüştür. Yine aynı çalışma içerisinde Türkçe konuşmada zorluk çeken öğrencilerin rahatsızlıklarını anlatamadıklarını, kendini ifade edemeyen öğrencilerin sağlık kuruluşuna başvurmadan önce hastalığı ile ilgili bilgileri farklı kaynaklardan (internet) öğrendiklerini böylelikle

iletişim zorluklarını aşmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir (Babadağ, Çulha ve Köşgeroğlu, 2014).

Annaberdiyev (2006) çalışmasında öğrencilerin sağlık sorunu yaşadıklarından bahsetmiş, kız öğrencilerin, erkek öğrencilerden daha fazla sağlık hizmetlerinden yararlandıklarından, Avrupalı öğrencilerin diğer kıtalardan gelen öğrencilere kıyasla da daha az etkilendiklerinden bahsetmiş ancak genel sağlık durumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı ayrıca belirtilmiştir. Türk arkadaşlardan alınan sosyal destek ve yüksek özyeterliliğe sahip öğrencilerin daha sağlıklı olduğu görülmüştür (Annaberdiyev, 2006).

Savaşan, Yardımcıoğlu ve Beşel (2015) çalışmalarında yabancı uyruklu öğrencilerin sağlık sorunları yaşadığından bahsederek, %40'ı sağlık hizmetlerinden faydalanırken sorun yaşamadığını, %35,2'si sağlık sigortası ile ilgili sorun yaşamadığını, %58,4'ü Türkiye'nin iklimine alıştığını, %36,8'i sağlık hizmetlerine ulaşmakta zorlandıklarını, %34,7'si sağlık sorunu olduğunda yeterli tedavi imkanı bulamadıklarını, %32,5'i sunulan sağlık hizmetlerinin yeterli olmadığını, %41'i yabancı öğrenciler için sağlık hizmetlerinin ucuz olmadığını öğrenciler tarafından söylenmiştir.

Farklı olarak üniversitenin akademik niteliğini araştırmak amacıyla yapılan çalışmada akademik iklime ilişkin, öğretim elemanının öğrencilere yönelik davranışları, akademik danışmanına gereksinim duyması gibi konular yönünden öğrencilere sorular sorulmuş, elde edilen cevaplar sonucunda öğretim elemanlarının öğrencilerle iletişim sağladığı, akademik danışmanlarının öğrencilerin gereksinimleri karşıladığı görülmüştür (Beltekin, Radmard, 2013).

Özkan ve Güvendir (2015), çalışmalarında öğrencilere Türk ve Türk olmayan öğretim görevlileri ile ilişkileri sorulmuş öğrencilerin çoğu öğretim elemanlarında memnun oldukları, kendileri ile ilgilendiklerini söylemiştir.

Sungur ve ark.(2016) yaptıkları çalışmada yabancı öğrencilerin sorunları olduğunda;%37,5'i kendi vatandaşlarına, %41,7'si Türk arkadaşlarına, %4,2'si öğretim elemanlarına, %16,7'si diğer yakınlarına danıştıklarını belirtmişlerdir.

Beltekin ve Radmard (2013), Özkan ve Güvendir (2015), Sungur ve ark. (2016) yaptığı çalışmalardan görüldüğü üzere yabancı uyruklu öğrencilerin genellikle öğretim elemanları ile yakın ilişki kurabildiği, sorunlarını danışabildiği görülmüş olup, çalışmamızı destekler niteliktedir. Enterieva ve Sezgin (2016) çalışmalarında, eğitim

sürecinde memnuniyet derecesi yükseldikçe, akademik başarılarında da yükseliş olduğu belirtilmektedir.

Savaşan, Yardımcıoğlu ve Beşel (2015) yaptığı çalışmanın bulguları, araştırmamızı destekler niteliktedir. Öğrencilerin akademik sorunlarının başında dersleri anlamakta zorluk çekme durumunun geldiği görülmüştür. Aynı çalışmada akademik konularla ilgili öğrenci yargılarında ortak temanın dil sorunu olduğu ve dil sorununun öneminden bahsedilmiştir. Ancak buna rağmen öğrencilerin aldıkları eğitimden memnun kaldıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin, öğretim elemanı ile iletişim kurabilmesi kendine güven duygusunu artırmakta ve eğitim memnuniyetine yansımakla kalmayıp, aynı zamanda kişinin başarı durumunu da etkilediği düşünülmüştür. Çalışmada öğrencilerin başarı durumunda öğretim elemanların, öğrencilerine yardımcı olmaları ve yardıma ihtiyaç duyduklarında öğretim elemanlarına ulaşabilmenin etkisi olduğu söylenebilir.

Çalışmada öğrencilerin Algılanan Sosyal Destek ölçeği (ASDÖ) toplam puan ortalamaları 30.57 ± 14.88 , yalnızlık puan ortalamaları 50.77 ± 6.89 ve Sürekli Kaygı puan ortalaması 45.38 ± 7.98 olarak belirlenmiştir (Tablo 3).

Sosyal Destek Ölçeğinden elde edilen puanın yüksek olması, Algılanan Sosyal Desteğin yüksek olduğunu göstermektedir. Buna göre bu çalışmada yabancı uyruklu öğrencilerin orta düzeyde sosyal desteğe sahip olduğu saptanmıştır.

Yalnızlık ölçeğinden alınabilecek ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20'dir. Buna göre öğrencilerin orta düzeyde yalnızlık yaşadıkları ve orta düzeyde kaygı yaşadıkları saptanmıştır.

Yılmaz ve arkadaşları (2008), üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi konulu çalışmalarında yalnızlık toplam puan (37.39 ± 9.85), Aile toplam puanı (24.64 ± 5.51) olarak bulmuşlardır.

Çalışmada Tıp Fakültesi ve Eğitim Fakültesinde okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık ölçeği puan ortalaması en yüksek bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 4, Tablo 5).

Çalışmada sosyal desteğin bölümündeki yakın arkadaş tarafından sağlanması, uyum problemlerini azaltmıştır. Bu sebeple Tıp Fakültesi ve Eğitim Fakültesinde okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin bölümünde yakın arkadaşının olmadığı söylenebilir. Ayrıca Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan öğrencilerin kaygı durumlarının yüksek olması

okudukları bölüm itibariyle performans getiren bir iş yapmaları, eleştirilme, küçük düşme korkusu veya alay edilme korkularının getirdiği bir durum söz konusu olabilir.

Duru ve Balkıs (2007) çalışmalarında, sosyal desteğin bireyin beden ve ruh sağlığı etkilediğini belirtmiş, Weiss (1973) ve Peplau ve Perlman (1982) bireyin bir sosyal çevre oluşturması ve yakın ilişkiler kurabilmesi yalnızlıkla başedebilme yöntemlerinden bahsetmişlerdir.

Kaner ve Bayraklı (2009), çalışmalarında yalnızlık ve uyum sorunlarının kişi veya kurumlarca giderilebildiği öne sürmüşlerdir.

Bozkurt (2004) çalışmasında, öğrencinin okuduğu bölümün kaygı düzeyini etkilediğini belirtmiştir. Buradan yola çıkarak Kara ve Acet (2012) çalışmalarında bireyin diğer bireyler tarafından eleştirilme, küçük düşme korkusu kaygıya sebep olduğunu belirtmişlerdir.

Ayrıca Özçetin (2013) çalışmasında, öğrencinin bağlı olduğu kültürel ortamdan ayrılıp, farklı bir yaşam alanına ayak uydurması, kültürel faktörlerle yüz yüze kalması stres kaynağı olduğunu belirtmiştir.

Kıroğlu ve ark. (2010) yabancı uyruklu öğrencilerin uyum problemlerini çalışmalarında ayrıntılı incelemişlerdir. Çalışmalarında yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları önyargılardan dolayı uyum problemleri yaşadığını açıklamışlardır.

Eker ve Arkar, (1995); Kaner ve Bayraklı, (2009) çalışmaları araştırma bulgularını desteklemektedir.

Sosyal destek sağlayıcısı olan arkadaşın, yabancı uyruklu öğrencilerin yaşamlarının her dönemlerinde özellikle yalnızlık yaşamama ve kaygı durumlarının azalmasında önemli olduğu söylenebilir.

Çalışmada, Aile tipi'nin çekirdek veya geniş oluşu katılımcı öğrencinin sosyal destek sistemlerini etkilediği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 4).

Eker ve Arkar (1995) ve Sorias (1988) çalışmalarında sosyal destek sistemlerinde ailenin önemini vurgulamışlardır. Ayrıca Kaner ve Bayraklı (2009) çalışmalarında sosyal desteğin bireyler yoluyla sağlandığını söylenmişler buradan yola çıkarak aile yapısı geniş olan bireylerin topluma daha iyi uyum sağlayabileceği düşünülebilir. Kaner ve Bayraklı (2009)'nın çalışması, çalışmamızı destekler niteliktedir.

Sağlığını “orta” olarak değerlendiren öğrencilerin, ölçeklerden aldığı puan ortalaması daha yüksek olup, algılanan sosyal destek, yalnızlık ve sürekli kaygı durumları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 4, 5, 6).

Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008) çalışmalarında sosyal destek sağlayıcılarının bireyin uyum süreci ve sağlığı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmada sağlığını orta olarak değerlendiren yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, yalnızlık ve sürekli kaygı ölçek puanlarının yüksek çıkması, öğrencinin kendini sosyal olarak yetersiz ve yalnız hissetmesinden kaynaklı olduğu söylenebilir. Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008)’nın çalışması çalışmamızı destekler niteliktedir.

Öğrencilerin kaldıkları yer ile çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğine ilişkin verilerine karşılaştırıldığında; devlet yurdunda kalan öğrencilerin çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçek puanı (35.77 ± 14.99) ve yalnızlık ölçek puanı (44.12 ± 7.12) diğer gruplara göre yüksek bulunmuştur ($p<0,005$) (Tablo 7, 8).

Özçetin (2013) ‘in çalışmasında yabancı uyruklu öğrencilerin kaldıkları yer ile sosyal uyumları arasındaki ilişki incelenmiş; YURTKUR, evde, üniversite yurdu ve özel yurtta kalan öğrencilerin sosyal uyumları arasında bir farkın olmadığı istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Ancak çalışmamızda evde tek başına kalan yabancı uyruklu öğrencinin daha fazla yalnızlık çektiği ve bundan dolayı da sosyal uyumda zorlanmaktadır.

Eğitimden memnun olmadığını bildiren yabancı uyruklu öğrencilerin yalnızlık ölçeği puan ortalaması (43.83 ± 7.59) daha yüksek bulunmuştur ($p<0,005$) (Tablo 8). Yabancı uyruklu öğrencilerin yalnızlık durumlarının değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalar yetersiz olduğu için tartışılmamıştır. Çalışmada öğrencilerin yalnızlık ölçek puanının yüksek bulunması literatürle uyumludur (Duru, 1995; (Brennan, 1982; Ostrov ve Offer, 1991; Rubenstein ve Shaver, 1982; Williams, 1983)).

Çalışmada dersi anladığını bildiren öğrencilerin algılanan sosyal destek ölçeği (33.19 ± 14.67), yalnızlık ölçeği (43.84 ± 6.72) ve sürekli kaygı ölçeği (46.86 ± 6.97) puan ortalaması anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p<0,005$) (Tablo 7, 8, 9).

Yılmaz ve arkadaşlarının (2008) çalışmalarında, öğrencilerin sosyal destek düzeyleri yükseldikçe, yalnızlık düzeyi azaldığı bulunmuştur.

Başka bir çalışmada öğrencilerin yalnızlık düzeyi yükseldikçe sosyal uyum düzeyinin düştüğü, öğrencilerin sosyal yaşamı paylaşabilecekleri arkadaşlarının

bulunması, karşılaştıkları sorunlarını paylaşmaları sosyal uyumlarını kolaylaştıracağı söylenmiştir (Özçetin, 2013).

Çalışmada yakın arkadaşı olmadığını bildiren öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık puanları yüksek çıkmıştır ($p<0,005$) (Tablo 7, Tablo 8). Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008) 'nın yaptığı tanımdan yola çıkarak, yakın arkadaşı olan yabancı uyruklu öğrenci sorunlarını çözebilecek sosyal ilişkileri olumlu yönde ilerleyecek gerçekleşen ilişkilerden doyum sağlayabilecektir. Bunun aksi durumunda ise, birey kendini sosyal olarak yetersiz ve yalnız hissedebilir. Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008) 'nın yaptığı çalışma bu çalışmayı destekler niteliktedir.

Kaner ve Bayraklı (2009) çalışmalarında, sosyal desteğin genel olarak stres yaratan durumun olumsuz sonuçlarını azaltabilecek ve uyumsal yeterliği geliştirebilecek hizmetlerin bireyler ve/veya kurumlar yoluyla sağlanması olduğunu söylemişlerdir. Buradan yola çıkarak dersi anladığını bildiren öğrencilerin sosyal olarak stres yaratan bir durumun olmadığı veya bunlarla kişi veya kurumlarca başa çıkabildiği söylenebilir. Kaner ve Bayraklı (2009) 'nın yaptığı çalışma bu çalışmayı destekler niteliktedir.

Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008) çalışmalarında sosyal desteği, bireyin çevresindeki insanlar tarafından yapılan yardım olarak tanımlamışlardır. Çalışmalarında (Yılmaz, Yılmaz ve Karaca, 2008), yalnızlığın temelini, yaşanan sosyal ilişkilerin yetersizliği ve bu ilişkilerden alınan doyum düzeyinin düşüklüğü olarak belirtmişlerdir.

Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucu, gerek sosyal destek ve sosyal bağlılık gerekse uyum zorlukları, öğrencilerin yalnızlık düzeyini yordamada etkili birer değişkendir. Son yıllarda sosyal destek üzerinde yapılan çalışmalarda bir artış gözlenmektedir. Bu artışın temel nedeni; sosyal desteğin bireyin beden ve ruh sağlığı etkilediğinin fark edilmesi olarak düşünülebilir (Duru ve Balkıs, 2007).

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puan ortalaması ile UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Sürekli Kaygı Ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (Tablo 10). Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek puanları arttıkça yalnızlık puanları azalmakta ve sürekli kaygı durumları artmaktadır.

Literatürde vurgulandığı gibi, bireyin bir sosyal çevre oluşturması ve yakın ilişkiler kurabilmesi, yalnızlıkla başa çıkmanın etkili yolları arasındadır (Weiss, 1973; Peplau ve Perlman, 1982).

Sonuç olarak yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları birçok sorunun varlığı kaçınılmaz gerçektir. Aile ve doğup büyüdüğü yere olan özlemin yanında topluma ayak uydurma çabası birleşmekte, eğitim hayatının ve yaşamın zorlukları ile birleştiğinde de duygusal çöküntüleri beraberinde getirmektedir. Bu çöküntülerin temelinde de şüphesiz yalnızlık hissinde meydana gelen artış önemli bir etkidir. Bu çalışmada bu etkenler göz önüne alınarak analiz çalışmaları gerçekleştirilmiş ve sonuçlarına da detaylı bir şekilde yer verilmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. SONUÇLAR

Ondokuz Mayıs Üniversitesinde 2015-2016 yılında okuyan, araştırmaya katılmayı kabul eden ve o gün okulda bulunan, 190 yabancı uyruklu öğrenciden elde edilen verilerin analizinde şu sonuçlar elde edilmiştir;

- Çalışmada öğrencilerin Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ) toplam puan ortalaması (30.57 ± 14.88), Yalnızlık puan ortalamaları (50.77 ± 6.89) ve Sürekli Kaygı puan ortalaması (45.38 ± 7.98) orta olarak belirlenmiştir (Tablo 3).
- Çalışmada Tıp Fakültesi ve Eğitim Fakültesinde okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek ve yalnızlık ölçeği puan ortalaması en yüksek bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 4, Tablo 5).
- Çalışmada Aile tipi'nin çekirdek veya geniş oluşu yabancı uyruklu öğrencinin sosyal destek sistemlerini etkilediği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 4).
- Sağlığını "orta" olarak değerlendiren öğrencilerin Algılanan Sosyal Destek puanları daha yüksek olduğu (Tablo 4), Yalnızlık ve Sürekli Kaygı durumları daha düşük bulunmuştur (Tablo 5, Tablo 6) ($p < 0.05$).
- Devlet yurdunda kalan öğrencilerin Sosyal destek ve Yalnızlık ölçek puanı diğer gruplara göre yüksek bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 7, Tablo 8).
- Eğitimden memnun olmadığını bildiren yabancı uyruklu öğrencilerin yalnızlık ölçeği puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur ($p < 0,005$) (Tablo 8).
- Çalışmada dersi anladığını bildiren öğrencilerin, Algılanan Sosyal Destek ölçeği (33.19 ± 14.67) yüksek, Yalnızlık ölçeği (43.84 ± 6.72) ve Sürekli Kaygı ölçeği

(46.86±6.97) puan ortalaması anlamlı düzeyde daha düşük bulunmuştur (p<0,005) (Tablo 7, Tablo 8, Tablo 9).

- Çalışmada yakın arkadaşı olmadığını bildiren öğrencilerin, Sosyal Destek ve Yalnızlık puanları yüksek çıkmıştır (p<0,005) (Tablo 7, Tablo8).
- Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği puan ortalaması ile UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Sürekli Kaygı Ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel açıdan pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (Tablo 10). Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek puanları arttıkça yalnızlık puanları azalmakta ve sürekli kaygı durumları artmaktadır.

6.2. ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda önerileri şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe konuşmalarındaki aksaklıkların Türk öğrenciler tarafından desteklenmesi ile ilgili Türk öğrencilere yönelik oryantasyon çalışmalarının yapılması,
- Türk Üniversitelerinin tanıtımı konusunda gerekli projeler yapılması.
- Öğrencilerin kültürel şok geçirmemeleri, Türk kültürüne adapte olmaları kolaylaşır ve Türkçe'yi öğrenme konusunda kolaylık sağlanması biraz olsa da ev özlemine dindirmek adına, Türk ailelerine tatillerde, dini ve milli bayramlarda başta olmak üzere konuk olmalarını sağlayıcı programların yapılması,
- Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, duygusal ve sürekli kaygı durumları ve yalnızlık hissine de kapılmamaları için Üniversitelerde uluslararası öğrencilere hizmet sunacak ofisler kurulmalı ve bu ofisler, öğrencilere hem akademik hem de sosyal destek sağlanması,
- Yabancı uyruklu öğrencilerin duygusal ve sürekli kaygı hissini yanı sıra yalnızlık hissine de kapılmamaları adına eğitim kurumu ve toplum nezdinde yardımcı olunması,
- Yerli öğrenciler ile yabancı öğrencilerin kaynaşmalarını hızlandırma amacı ile etkinliklerin gerçekleştirilmesi önerilebilir.

- Halk sağlığı hemşireleri yabancı uyruklu öğrenciler konusunda daha dikkatli olmalı, yalnızlık sosyal destek ve kaygı ile ilgili sorunlara yönelik çalışmalar ve programlar planlamalıdır.

7. KAYNAKLAR

Aıkkalın, A., Demirel, Ö., & Önsöy, R. Türkiye’de yükseköğrenim gören Türk Cumhuriyetleri öğrencilerinin sorunları. Yayınlanmamış araştırma raporu, Hacettepe Üniversitesi, Ankara 1996.

Allaberdiyev, P. The adaptation levels at the students who come to Turkey for higher education purposes from Turkic Republics [Türk Cumhuriyetleri’nden Türkiye’ye yükseköğrenim görmeye gelen öğrencilerin uyum düzeylerinin incelenmesi]. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. 2007.

Aliyev R, Öğülmüş S, Türkiye’deki Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kültürlerarası Etkileşim Algısının İncelenmesi, 21.Yüzyılda Eğitim ve Toplum, 2015, 4: 49-71.

Annaberdiyev D, Türkiye’de Eğitim Gören Türk Cumhuriyetleri ve Türk Üniveriste Öğrencilerinin Psikolojik Yardım arama Tutumları, Psikolojik İhtiyaçları ve Psikolojik Uyumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, Yüksek Lisans Tezi, 2006: 1-164.

Arlı E, Barınma Yerinin Üniversite Öğrencilerinin Kişisel ve Sosyal Gelişim ve Akademik Başarı Üzerindeki Etkilerinin Odak Grup Görüşmesi İle İncelenmesi, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 2013, 3; 173-178.

Ardahan M. Sosyal Destek ve Hemşirelik. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2016. 2: 68-75.

Babadağ B, İlkey , Köşgeroğlu N, Bir Sağlık Yüksekokulu’nda Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sağlık Alanında Karşılaştığı Sorunların Belirlenmesi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2014, 3; 622-631.

Bektaş, D.Y. (2008). Counselling International Students in Turkish Universities: Current Status and Recommendations. Int J Adv Counselling. 30: 268–278.

- Beltekin N, Radmard S, Türkiye’de Lisansüstü Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerinin Üniversiteye İlişkin Görüşleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*,2013, 12: 250-269.
- Biçer N, Çoban İ, Bakır S, Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin karşılaştığı Sorunlar: Atatürk Üniversitesi Örneği, *Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi*, 2014, 7; 125-135.
- Can N, Türkiye’de Yüksek Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sorunları ve Örgütsel Yapı, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1996.7:503-512.
- Cevher E, Yükseköğretimde Uluslararası Öğrenci Hareketliliği ve Memnuniyeti, *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 2016, 7; 337-349.
- Çetinsaya G, Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası, 2. Baskı, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Basımevi, 2014: 1-199.
- Çöllü F, Öztürk E, Türk cumhuriyetleri, Türk ve Akraba Toğluluklarından Türkiye’ye Yüksek Öğrenim Görmek Amacıyla Gelen Öğrencilerin Uyum ve İletişim Sorunları (Konya Selçuk Üniversitesi Örneği), *Journal of Azerbaijani Studies*,2012; 223-239.
- Derman S, Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkiye Türkçesi Öğreniminde karşılaştığı Sorunlar, *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2010, 29: 227-247.
- Duy B. Bilişsel-Davranışçı Yaklaşım Dayalı Grupla Psikolojik Danışmanın Yalnızlık ve Fonksiyonel Olmayan Tutumlar Üzerine Etkisi, *Doktora Tezi Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı*, 2003.
- EEİK (2012). Uluslararası Yükseköğretim ve Türkiye’nin Konumu, *Eğitim Ekonomisi İş Konseyi Raporu*. İstanbul.
- Eker D, Arkar H, Yıldız H, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği’nin Gözden Geçirilmiş Formunun Faktör Yapısı, Geçerlik ve Güvenirliliği, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2001,12:17-25.
- Emiroğlu, V. Kültür Ürünü Olarak Folklorun Sosyal Hizmet Uygulamasında Yeri, *Hacettepe Üni. Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu Dergisi*.1985; 4(1): 1-17.

- Enterieva M, Sezgin F, Türki Cumhuriyetlerden Türkiye'ye Gelen Yükseköğretim Öğrencilerinin Akademik ve Sosyal Beklentilerinin Karşılama Düzeyi, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 2016, 6(1):102-115.
- Ercan, L, Yabancı uyruklu ve Türk üniversite öğrencilerine ait sorunların bazı değişkenler açısından incelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2001, 21, 165-173.
- Geçtan, E, Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar, Ankara: Remzi Kitabevi. 1993.
- Güçlü N, Yabancı Öğrencilerin Uyum Problemleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1996, 12; 101-110.
- Güleç İ, İnce B, Türkçe Öğrenen Yabancıların Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Algıları üzerine Bir Araştırma, Sakarya University Journal of Education, 2013; 95-106.
- Kağıtçıbaşı Ç, Benlik, Aile ve İnsan Gelişimi Kültürel Psikoloji. İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları. 2010.
- Kavak Y, Başkan GA, Türkiye'nin Türk Cumhuriyetleri, Türk ve Akraba Topluluklarına Yönelik eğitim Politika ve Uygulamaları, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2001, 20; 92-103.
- Kıroğlu K, Kesten A, Elma C, Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Lisans Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Sorunları, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2010, 6; 26-39.
- Kılıçlar A, Sarı Y, Seçilmiş Y, Türk Dünyasından Gelen Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunların Akademik Başarılarına Etkisi: Turizm Öğrencileri Örneği, Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, 2012, 61; 157-172.
- Köylü M, O.M.Ü İlahiyat Fakültesinde Devam Eden Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Fakülte Hakkındaki Düşünce, Sorun ve Beklentileri, Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2001: 131-153.
- Levent F, Karaevli Ö, Uluslararası Öğrencilerin Eğitimine Yönelik Politikalar ve Türkiye İçin Öneriler, Eğitim Bilimleri Dergisi, 2013, 38; 97-117.

- Meloni, C. F. Adjustment problems of foreign students in U.S. colleges and universities. Q & A ED276296, 1986.
- Memduhoğlu H B, Tanhan F, Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Örgütsel Faktörler Ölçeğinin Geliştirilmesi, The First International Congress of Educational Research, 2009.
- Otrar M, Ekşi H, Dilmaç B, Şirin A, Türkiye'de Öğrenim Gören Türk ve Akraba Topluluk Öğrencilerinin Stres Kaynakları, Başaçıkma Tarzları ile Ruh Sağlığı Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2002, 2.
- Özkan G, Güvendir M, Uluslararası Öğrencilerin Yaşam Durumları: Kırklareli ve Trakya Üniversiteleri Örneği, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2015, 1; 174-190.
- Özçetin S, Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını etkileyen Etmenler. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, Ankara, 2013; 1-154.
- Özoğlu, M., Gür, B. S., & Coşkun, İ. Küresel eğilimler ışığında Türkiye'de uluslararası öğrenciler. Ankara: SETA.2012.
- Özyürek R, Türk Devlet ve Topuluklarından Türkiye Üniversitelerine Gelen Türk Soylu Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenimlerinde Karşılaştığı Sorunlar. International Periodical For the Languages, 2009, 4;F 1819-1862.
- Paksoy HM, Paksoy S, Özçalıcı M, Türkiye'de Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Sorunları: GAP Bölgesi Üniversiteleri Örneği, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2012, 2; 85-94.
- Saygın Y, Arslan C, Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek Benlik Saygısı ve Öznel İyi Oluş Düzeylerinin İncelenmesi, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi.2009, 28: 207-222.
- Savaşan F, Yardımcıoğlu F, Beşel F.Yabancı Uyruklu Lisans ve Lisansüstü Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Problemleri: Sakarya Üniversitesi Örneği. Uluslararası Öğrenci Sempozyumu,2015:1-29.

- Sertbaş G, Çuhadar D, Demirli F. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinde Aile ve Arkadaşlardan Algılanan Sosyal Destek ile Anksiyete Düzeyi Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi, Hemşirelik Forumu Dergisi 2004; Kasım-Aralık:42-8.
- Seymen H, Tok M, İleri Düzey Yabancı uyruklu Öğrencilerin Zorlandıkları Kültürel Dil Unsurlarının Tespiti ve Sınıflandırılması, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 2015, 4(3): 1188-1212.
- Şimşek B, Bakır S, Uluslararası Öğrenci Hareketliliği ve Atatürk Üniversitesi'nin Uluslararasılaşma Süreci, Atatürk Üniversitesi Türkiyat araştırmaları Dergisi. 2016, 55: 509-542.
- Sungur MA, Şahin M, Can G, Şahin MF, Duman K, Pektaş B, Doğan S, Alkan AÖ, Onuk H, Düzce Üniversitesinde Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencileri Yaşam Doyumları ve Sosyal Uyumlarını Etkileyen Faktörler. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2016, 6(2):101-109.
- Tezcan, M. Sosyal ve Kültürel Değişme, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları. No:129, 1984.
- Tok M, Türkçenin Yabancı Dil olarak Öğretiminde Akademik Yazma İhtiyacı, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2013, 10; 1-25.
- Tutkun, Ö. F. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesindeki Türkiyeli Öğrencilerin Uyum Sorunları. Kırgız-Türk Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2006: 15.
- Uygun S. Üniversite gençliğinin yabancılaşması, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi. 2004; 5. (<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi57/uygun.htm> erişim: (02/08/2007)
- Yıldıran C, Özkan D, Büyükyılmaz O, Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Durum Analizi: Karabük Üniversitesi. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (Journal of the international Scientific Researches). 2016; 1:20-34.
- Yılmaz E, Yılmaz E, Karaca F, Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Destek ve Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi, Genel Tıp Dergisi. 2008. 18(2):71-79.

EKLER

Ek-1

Veri Toplama Formu

DEĞERLİ KATILIMCI

Bu çalışmanın amacı; Ondokuz Mayıs Üniversitesi ana kampüste öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, yalnızlık düzeyleri ve kaygı durumlarının belirlenmesidir.

Yabancı Uyruklu öğrencilerin sosyal destek durumlarının yetersizliği bireylerin yalnızlık duygularını ve kaygı durumlarını etkilemekte dolayısıyla, sosyal yaşamlarını kısıtlamakta, yaşam kalitelerini son derece etkilemekte, depresyona kadar varan emosyonel sorunların gelişmesine neden olmaktadır. Sorulara vereceğiniz yanıtlar, yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal destek, yalnızlık düzeyleri ve kaygı durumlarının belirlenmesini sağlayacaktır. Ayrıca yanıtlarınız doğrultusunda elde edilen veriler yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal desteklerin geliştirilmesinde yol gösterici olacaktır.

Sorulara doğru cevaplar vermeniz araştırmanın sonuçlarını olumlu yönde etkileyecektir. Verilen yanıtlar yalnızca araştırmacı tarafından okunup değerlendirilecektir.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.
Öğr.Gör. Roghayyeh Maleki Sani Maleki

1-Yaş:

2-Cinsiyet: 1.()Kız 2.()Erkek

3-Uyruğunuz:

4-Fakülte/Bölüm:

5-Medeni durum: ()Evli ()Bekar ()Dul/Boşanmış

6-Aile tipi: ()Geniş ()Çekirdek

7-Sosyal güvencesi bulunma durumu: ()Var ()Yok

8-Sosyoekonomik durum:

()Gelir durumu gider durumundan az

()Gelir durumu gider durumuna eşit

()Gelir durumu gider durumundan fazla

9-Şu anki sağlığını nasıl değerlendiriyorsunuz (algılıyorsunuz): ()İyi ()Orta ()Kötü

10-Herhangi bir kronik hastalığınız var mı? ()Evet ()Hayır

11- Şu anda nerede yaşıyorsunuz?

()Evde tek başıma ()Evde arkadaşıyla ()Devlet Yurdu ()Özel yurt

12-Buradaki eğitiminizden memnunumsunuz? ()Evet ()Hayır

13- Ders başarı durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz? ()İyi ()Orta ()Kötü

14-Derslerinizi anlamakta zorluk çekiyor musunuz? ()Evet ()Hayır

15-Üniversitedeki hocalarınızla iletişiminizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

()İstediğim zaman hocalarıma ulaşıyor ve sorunlarımı paylaşabiliyorum.

()Hocalarım genelde bana yardımcı oluyor.

()Hocalarım genelde benimle ilgilenmiyor.

16- Bölümünüzde yakın arkadaşınız var mı? ()Evet ()Hayır

17. Yakın arkadaşınızın uyruğu nedir? ()Türk vatandaşı ()Yabancı uyruklu

Ek-1(Devamı)

ÇOK BOYUTLU ALGILANAN SOSYAL DESTEK ÖLÇEĞİ								
Aşağıda 12 cümle ve her birinde de cevaplarınızı işaretlemeniz için 1'den 7'ye kadar rakamlar verilmiştir. Her cümlede söylenenin sizin için ne kadar çok doğru olduğunu veya olmadığını belirtmek için o cümle altındaki rakamlardan yalnız bir tanesini daire içine alarak işaretleyiniz.								
Kesinlikle evet ←————→ kesinlikle hayır								
		1	2	3	4	5	6	7
1	İhtiyacım olduğunda yanımda olan özel bir insan var.							
2	Sevinç ve kederlerimi paylaşabileceğim özel bir insan var							
3	Ailem bana gerçekten yardımcı olmaya çalışır.							
4	İhtiyacım olan duygusal yardımı ve desteği ailemden alırım							
5	Beni gerçekten rahatlatan özel bir insan var.							
6	Arkadaşlarım bana gerçekten yardımcı olamaya çalışırlar							
7	İşler kötü gittiğinde arkadaşlarıma güvenebilirim.							
8	Sorunlarımı ailemle konuşabilirim.							
9	Sevinç ve kederlerimi paylaşabileceğim arkadaşlarım var.							
10	Yaşamımda duygularıma önem veren özel bir insan var.							
11	Kararlarımı vermede ailem bana yardımcı olmaya isteklidir.							
12	Sorunlarımı arkadaşlarımla konuşabilirim.							

Ek-1(Devamı)

	Ben bu durumu HİÇ Yaşamadım	Ben bu durumu NADİREN Yaşarım	Ben bu durumu BAZEN Yaşarım	Ben bu durumu SIK SIK Yaşarım
1. Kendimi çevremdeki insanlarla uyum içinde hissediyorum.	1	2	3	4
2. Arkadaşım yok.	1	2	3	4
3. Başvurabileceğim hiç kimse yok.	1	2	3	4
4. Kendimi tek başınaymışım gibi hissetmiyorum.	1	2	3	4
5. Kendimi bir arkadaş grubunun bir parçası olarak hissediyorum.	1	2	3	4
6. Çevremdeki insanlarla bir ortak yönüm var.	1	2	3	4
7. Artık hiç kimseyle samimi değilim.	1	2	3	4
8. İlgilerim ve fikirlerim çevremdekilerce paylaşılıyor.	1	2	3	4
9. Dışa dönük bir insanım.	1	2	3	4
10. Kendime yakın hissettiğim insanlar var.	1	2	3	4
11. Kendimi grubun dışına itilmiş hissediyorum.	1	2	3	4
12. Sosyal ilişkilerim.	1	2	3	4
13. Hiç kimse beni gerçekten iyi tanımıyor.	1	2	3	4
14. Kendimi diğer insanlardan soyutlanmış hissediyorum.	1	2	3	4
15. İstedğim zaman arkadaş bulabilirim.	1	2	3	4
16. Beni gerçekten anlayan insanlar var.	1	2	3	4
17. Bu derece içime kapanmış olmaktan dolayı mutsuzum.	1	2	3	4
18. Çevremde insanlar var ama benimle değiller.	1	2	3	4
19. Konuşabileceğim insanlar var.	1	2	3	4
20. Derdimi anlatabileceğim insanlar var.	1	2	3	4

Ek-1(Devamı)

		Hemen hemen hiçbir zaman	Bazen	Çok zaman	Hemen her zaman
21.	Genellikle keyfim yerindedir	(1)	(2)	(3)	(4)
22.	Genellikle çabuk yorulurum	(1)	(2)	(3)	(4)
23.	Genellikle kolay ağlarım	(1)	(2)	(3)	(4)
24.	Başkaları kadar mutlu olmak isterim	(1)	(2)	(3)	(4)
25.	Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıırım	(1)	(2)	(3)	(4)
26.	Kendimi dinlenmiş hissediyorum	(1)	(2)	(3)	(4)
27.	Genellikle sakin, kendine hakim ve soğukkanlıyım	(1)	(2)	(3)	(4)
28.	Güçlülerin yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissedirim	(1)	(2)	(3)	(4)
29.	Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim	(1)	(2)	(3)	(4)
30.	Genellikle mutluyum	(1)	(2)	(3)	(4)
31.	Her şeyi ciddiye alır ve endişelenirim	(1)	(2)	(3)	(4)
32.	Genellikle kendime güvenim yoktur	(1)	(2)	(3)	(4)
33.	Genellikle kendimi emniyette hissedirim	(1)	(2)	(3)	(4)
34.	Sıkıntılı ve güç durumlarla karşılaşmaktan kaçınırım	(1)	(2)	(3)	(4)
35.	Genellikle kendimi hüzünlü hissedirim	(1)	(2)	(3)	(4)
36.	Genellikle hayatımdan memnunum	(1)	(2)	(3)	(4)
37.	Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder	(1)	(2)	(3)	(4)
38.	Hayal kırıklıklarını öylesine ciddiye alırım ki hiç unutamam	(1)	(2)	(3)	(4)
39.	Aklı başında ve kararlı bir insanım	(1)	(2)	(3)	(4)
40.	Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin ediyor	(1)	(2)	(3)	(4)

Ek-2

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Roghayyeh MALEKİ SANİ MALEKİ

Doğum Yeri: İran

Doğum Tarihi: 08.04.1988

Medeni Hali: Bekar

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce, Arapça, Farsça, Azerice

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl): Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Birimleri Fakültesi, Ebelik bölümü 2011.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Birimleri Enstitüsü, Tıbbi Farmakoloji Yüksek Lisans 2017.

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Birimleri Fakültesi 2013-2017

E-posta: tinasani.omu@gmail.com

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Sayı: B.30.2.ODM.0.20.08/ 1755

29.05.2015

Sayın Yrd.Doç.Dr. Birsen ALTAY

Etik Kurulumuza sunmuş olduğunuz *Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Destek ve Yalnızlık Düzeyleri ile Kaygı Durumlarının Belirlenmesi* başlıklı OMÜ KA EK 2015/245 Karar nolu Anket çalışması nitelikli araştırma projeniz amaç, gerekçe, yaklaşım ve yöntemle ilgili açıklamaları, Klinik Araştırmalar Etik Kurulu yönergesine göre incelenmiş ve etik açıdan bir sakınca olmadığına, çalışmanın süresi 6 ayı geçerse 6 aylık bildirimlerinin yapılmasına, çalışma tamamlandıktan sonra sonucunun tarafımıza en geç üç(3) ay içerisinde bildirilmesine 28.05.2015 tarihli Etik kurulumuzda oy birliği ile karar verilmiştir.

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Prof. Dr. A.Tevfik SÜNER
Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanı